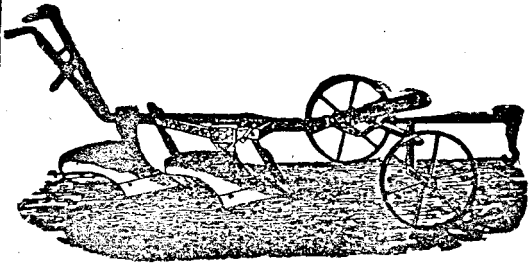

ERDÉLYI GAZDA

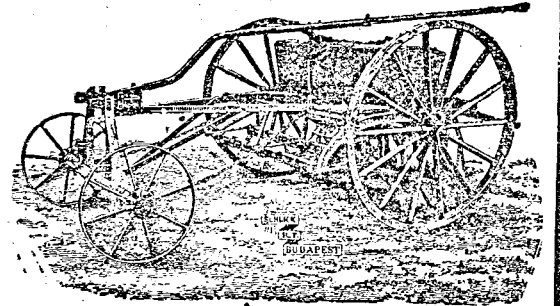

AZ

„ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET“

VÉDNÖKSÉGE ÉS FELÜGYELETE ALATT ÁLLÓ

ERDÉLYRÉSZI

MEZŐGAZDASÁGI ÉS HÁZTARTÁSI

ÁLLANDÓ GÉP- ÉS ESZKÖZ-KIÁLLITÁS

➡ **Ez év márczius 10-én megnyílik.** ➡

(Nyitva lesz október 31-ig mindennap!)

A kiállítás célja:

az erdélyi részek gazdaközönségének mindennemű mezőgazdasági és háztartási gép- és eszközszükséglete beszerzésénél való támogatása, tájékozása, a szolid cégekkel közvetlen kapcsolat létesítése s a személyes megtekintés útján való rendelés által a csalódások elkerülésének előmozdítása. A mezőgazdasági háziipari készítmények értékesítésének elősegítése.

A kiállítás tárgyai:

a) Mindennemű mezőgazdasági gépek: **Ekék, vetőgépek, boronák, hengerek; kapáló, kaszáló és aratógépek; cséplőgépek, rosták, osztályozók, sulymérők; malomszerkezetek; rétöntözési, talajjavítási, állattenyésztési, tejgazdasági, szőlő és borgazdasági, erdőszeti, gyümölcsészeti, kertészeti, baromfitenyésztési, méhészeti, selyemtermelési, halászati és más gazd. mellékágazati gépek, felszerelések, eszközök és esetleg anyagok.**

b) **Háztartási gépek és eszközök.**

(576.)

c) **Mezőgazdasági házi ipari készítmények.**

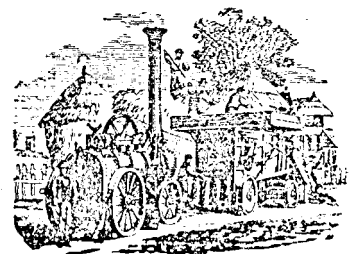
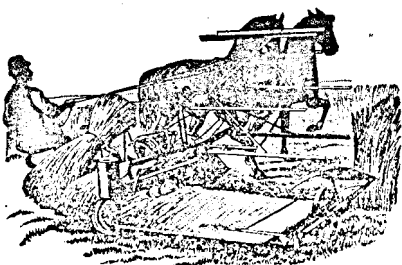
Bejelentések az állandó kiállításra kizárólag 1901. évi február hó 24-éig fogadtatnak el.

Bővebb felvilágosítást ad, programot és bejelentési ívet küld kívánatra

az Erdélyi Gazdasági Egylet titkári hivatala

Kolozsvártt,

Deák Ferencz-u. 11. sz.

HOTTER F. J. R. Szt.-József gyógyszerháza a sz. Józsefhez Bécs. XII 2., Schönbrunnerstrasse 182.**Hotter-féle Absorbínol**

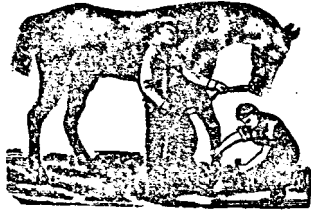
1/2 palack frt 6— 1/2 palack frt 3.50.
Eltávolít mindennemű kinővést és zsiros testtapadékokat, anélkül, hogy a szőrt tönkre tenné. Etősíti a metámadott és gyenge inakat, eltávolít és tönkretesz minden csomót az izmokon és megóv minden gyulladástól; különösen bevált epebajoknál, csülök-daganatoknál, patabütyköknél, vastag térdnél, csomónál az inakon, vastag bokánál, daganatoknál, ahol ilyenek fellépnek. A térdek remegését megszünteti s meggyógyítja a zuzódásokat.

Hotter-féle Agril táppora

lovak és szarvasmarháknak,
1 csomag 80 kr.
Kitűnő potlák a takarmányhoz az állat ereje és egészségének fenntartására; minden vese-, máj-, hólyag- és idegbajnál alkalmazandó.

Hotter-féle holttetemkenőcs

1/2 tégely 2 frt. 1/2 tégely 1 frt. 20
Felülmulhatatlan holttetem eltávolítására régi bajoknál is.

HOTTER'S**állatgyógykészítményei**

a jelenkor legkitűnőbbjei, melyek számos bizonylat szerint semmi más hasonló szerrel által hatásukban el nem értek. Raktárak a gyógyszertárakban és drogériákban.

Főraktár: **Dr. BUDAI EMIL** városi gyógyszertárban Budapest városházter, **Dr. Egger Leó** és **Dr. Egger J. Nádor** gyógyszertárban Budapest, VI. Váci-körút 17. és **TÖRÖK JÓZSEF** gyógyszertárban Budapest VI. Király-utca 12. (324.)

Hotter-féle Training-Fluid

1 palack frt 1.20.

Az inakat és izmokat a magas öreg korig állandó erőben és frissen fenntartja, az állatot a bedőrszölések után a legnagyobb fáradsalmakra és vontatásra képesíti. A tuleröltetés következményeinél, benuulás, szaggatás és merevedésnél meglepő sikerrel alkalmazatik.

Hotter I. és II. sz. disznópora

1 kiló frt 1.20.

Legjobb étrendi szer a disznók étvágyának és az azzal járó emésztésnek előmozdítására; kitűnően bevált orbáncznál. A II. számú hasmenésnél alkalmazandó.

Hotter-féle kólika elleni szer

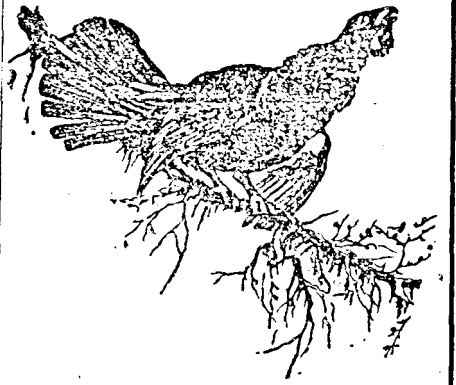
1 üveg 1 frt 50 kr.

Lovaknál mindennemű kólika és hügy felakadás, szarvasmarháknál pedig pufadság ellen alkalmazandó.

Elvállalja mindenféle emlősök és madarak élethű kitömését.

Vadászati Tropheak csinos kivitelben és agancsok felszerelését.

Zwörner Sándor
állatkitömő-praeparatoriuma
KOLOZSVÁR, Unió-u. 15.

A kitömött állatoknak nincsen semmiféle veszélyes kigözlésük, tehát szobában is tarthatók.

Ujdonság! Madarak kitömése relif-kép alakjában.

Érdeklődők szívesen fogadtatnak.

(486.)

Búza, vöröslóher, takarmányrépa és tavaszi bükköny eladás.

A fogarasi m. kir. állami ménésbirtok 1900. évi terméséből származó

1000 métermázsa búza,

50.5 „ vörös lóhermag,

18 „ „Mammuth“ répa mag,

40 „ tavaszi bükköny mag

folyó évi február hó 25-én délelőtt 11 órakor a ménésbirtok igazgatóságánál Fogarason megtartandó zárt írásbeli ajánlati versenytárgyalás útján el fog adatni.

A részletes árverési, illetve eladási feltételeket venni szándékozókknak a ménésbirtok igazgatósága díjmentesen megküldi.

Budapest, 1901 február hó.

(575.)

Földmívelésügyi m. kir. Minister.

„Diada1“**Zab-Vetőmag**

100 kocsi mennyiségig

eladó:

Deutsch Adolf

terménykereskedőnél

Gyulafehérvár.

A zab ára q.-ként ab Nagy-Szeben: 12 korona. Minta megtekinthető és szíveségből a rendelés is közvetítettik e lap kiadóhivatalánál. (Kolozsvár, Deák F.-u. 11. sz.) (578.)

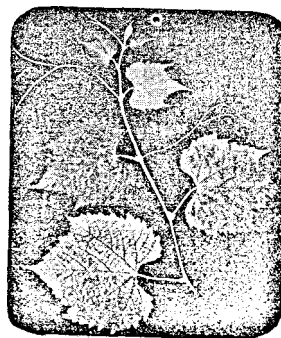
Pályázati Hirdetmény.

Az Unitárius Egyház, Ladamos-Alamori 3000 holdas tagosított uradalmában a főtisztai állás ez év folyamán üresedésbe jó, annak betöltésére pályázat nyittatik, folyamodványok, bizonyítványokkal felszerelve, beadhatók **Albert Dénes** jószágigazgatóhoz **Kolozsvárt**

☞ **Márczius 15-ig** ☜

postakert-utca 3., a hol a fizetést és feltételeket is meg lehet tudni.

(579.)

Rác György

nagybirtokos

Folánföldi szőlőtelepén és kertészetében

KULA (Bácsmegeye).

Mélyen leszállított áron kaphatók szokványminőségű *szőlőoltványok* amerikai *öntermő* Riparia Portalis és Ruprestis Monticola amerikai, végre *európai* vesszők, azután *gyümölcsfák*, *alma* és *körtevadonczok*, *ut-széli fák*, gleditsia és a legellentállóbb, legkitűnőbb élősövény

Maclura aureantiaca

Arjegyzéket küld az intézőség.

(580.)

Elsőrangú műkiállítás.

(366.)

VILÁG PANORÁMA

KOLOZSVÁR, R. k. status-palota.

Belépő díj: 20 kr., gyermekjegy: 10 kr.

Nyitva van mindennap

délelőtt 9-től, este 10 óráig.

Minden hétre új műsorozat.

Ezen a héten:

CHINA.

Látogatás Kiaotsauba.

Vándorlás Shangaiba és Nagasakiba.

ERDÉLYI GAZDA

AZ „E. G. E.“ TAGJAI INGYEN KAPJÁK.
ELŐF. ÁR: 1 ÉVRE 12 KOR., 1/2 ÉVRE 6 KOR.,
1/4 ÉVRE 3 KOR. EGY SZÁM 24 FILL.

KÖZ- ÉS MEZŐGAZDASÁGI HETILAP.
AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET HIVATALOS KÖZLÖNYE.
MEGJELENIK MINDEN VASÁRNAP.

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL.
KOLOZSVÁR, DEÁK FERENC-U. 11 SZ.
MINDEN KÜLDEMÉNY ODA INTÉZENDŐ.

 Kérjük az előfizetések megújítását.

TARTALOM:

Önálló eredeti cikkek:	
A vámszerződések kérdése. <i>Kürti.</i>	85
A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben. IV. <i>Kleinkauf György.</i>	86
A burgonyatermelésről, kapcsolatban annak műtrágyázásával. <i>Németh A.</i>	86
Tárca:	
A klimatikus viszonyokról. I. <i>Nagy Imre.</i>	87
Irodalmi szemle:	
Könyvismertetés. <i>Sz. A.</i>	88
Vegyes közlemények	
Közgazdaság, üzlet, forgalom:	91
Hirdetések	

Jobb és megbízhatóbb magvakat

nem is ajánlhatunk, mint a minőket

27 év óta

Mauthner

Ödön

csász. és kir. udvari magkereskedése

BUDAPESTEN,

VII., Rottenbiller-utca 33. szám,

VI., Andrassy-ut 23. sz.

szállit. (28.)

A vámszerződések kérdése.

Az „Erdélyi Gazda“ f. évi január 27-diki számának vezércikkét nagy örömmel és élvezettel olvastam. Sajnos, nálunk nagyon ritkák a közgazdasági kérdésekkel foglalkozó cikkek. Napi sajtókban alig-alig, szakajtóban is vajmi ritkán találkozunk közgazdasági kérdések alapos tárgyalásával. Bármily alárendelt jelentőségű közjogi kérdés, pártpolitikai, felekezeti, személyes hecc sokkal élénkebb érdeklődést képes kelteni, mint a legfontosabb, legéletbevágóbb közgazdasági kérdés, és annak idején egy-egy nemzeti sérelemről bizonyára sokkal többet vitatkoztak és cikkeztek, mint vámszerződések, tarifák stb.-ről együttvéve. Sőt a közös vagy önálló vámterület kérdését, mely nemcsak par excellence, de kizárólagosan közgazdasági kérdés kellene, hogy legyen, kiki saját közjogi pártállása szerint politikai háttérrel tárgyalja és a szerint foglal állást.

Épp e tekintetben vagyunk óriási hátrányban Ausztriával szemben, mert ott már évek hosszú sora óta politikai, közgazdasági és társadalmi körökben egyaránt annyiszor és oly behatóan tárgyalták ezen kérdéseket, hogy sikerült tényleg teljesen megállapodott, kifejecesedett tömör és a mi fő, fegyelmezett közvéleményt teremteni, mely hatalmas támaszául szolgál az alkudozásoknál a vezető köröknek és melynek szilárdságán sok méltányos kívánságunk, sok jogos követelésünk teljesedése és sok igazolt sérelmünk orvoslása megtört.

Vám és kereskedelmi szerződések kötésének kilátásai, melyek közül az Ausztriával való viszonyok szabályozásától eltekintve, a Németországgal kötendő ránk nézve legfontosabb, a lehető legsiralmasabbak, a mióta nyilvánvalóvá lett, hogy a német kormány hajlandó az agráriusok kívánságainak a lehetőség legmesszebbmenő határáig eleget tenni.

Ezzel szemben tényleg nem tehetünk egyebet, mint a mit cikkirő ur ajánl, t. i. Németországgal szemben az iparcikkek terén retorsióval élni, és magunkat más nyerstermelő országok (Balkán és Oroszország) behozatala ellen elzárni magas védvámokkal. De hogy lesz-e ezen védokezésnek valami számottevő eredménye, haszna, azt a magam részéről nagyon kétségesnek tartom és arra nézve reményeim a faгыponton alul sülyednek.

Németország iparcikkei ellen alkalmazható retorsio ugyanis csak esetleges engedmények kicsikarására alkalmas (de mint erre alább visszatérek, kevésbé alkalmas) fegyver lehet. Mert ha tényleg elzárjuk magunkat Németország iparcikkei elől, annak eredménye nem csak az lesz, hogy — mint cikkirő is említi, azáltal leginkább Ausztria nyer, — de

sőt én egy lépéssel tovább megyek, és azt állítom, hogy magunknak azáltal éppenséggel kárt okozunk. Most ennek eredménye az volna, hogy míg Ausztriával közös vámterületet képezünk, az Ausztria iparcikkeit kellene jóval drágábban megvásárolnunk, tehát a magunk kezdetleges iparának Ausztria versenye folytán keveset használnánk, de saját fogyasztásunkat alaposan megdrágítanók, és így nemcsak hogy nyersterményeink rosszabb értékűsítése folytán kevesebb volna a jövedelmünk, de ipar és fogyasztási cikkeink megdrágulása folytán kiadásaink emelkednének és így mindkét irányban károsodnánk.

De fenyegetőzésekép sém igen kecsegtet reménnyel ez a retorsio. Igen, ha Németországnak reménye lehetne minket iparcikkei számára fogyasztókul megnyerni, úgy az a meggyőződés, hogy hajlandó volna ezen eredményért mezőgazdasági érdekeit részben feláldozni, mert ez valószínűleg kisebb áldozat volna, mint melyeket gyarmatügyi politikájával hoz.

De erre neki addig, míg Ausztriával közösségben vagyunk, nincs kilátása, fekvésénél és már megteremtett és megszilárdult összeköttetéseinél fogva sikeresen nem versenyezhet Ausztriával, ennek előnyeit csak részben paralizálja a német ipar tökéletesebb foka és hogy fogyasztásunknak Ausztriától nehezen elhárított morzsáért feláldozná a maga nagy mezőgazdasági érdekeit, nem igen valószínű.

Hasonlóképen áll a dolog a nyerstermények védvámjaival. Bizonyos dolog, hogy ezt önfentartási ösztönből is megtenni kötelességünk, az eredmény azonban, félek, egyelőre legalább szintén igen csekély lesz. Védvámok t. i. ott és akkor érvényesülnek, ha az illető cikkekben nincs kivétel. Ha például a közös vámterület képes volna nyerstermelésünket el is fogyasztani, úgy nem volna semmi ok arra, hogy Budapesten ne olyan gabonaárak legyenek, mint pl. akár Berlinben, vagy Párisban. Akkor érvényesülne a védvám és nálunk körülbelül fuvar + vámmal magasabbak volnának a gabonaárak, mint például a Balkánon. De addig, míg még kiviendő felesleg van, ez mindig erősen nyomja az árakat és a belföldi árak is ahoz fognak módosulni, a mint a kivitt menoyiséget el kellett adni.

Ezt a kérdést jó tisztázni, nehogy vérmes reményeket fűzzünk ahoz, a mi mostani körülmények között még csekély eredménnyel kecsegtet. Mindenesetre meg kell tennünk ezt azonban azért, mert remélhetőleg már nem állunk távol attól az időponttól, a mikor a közös vámterület nem fog exportálni, közepesen aluli terméseknél már importra szorul, mint azt már tapasztaltuk, tehát szükségesez ezen magasabb védvámok, hogy legalább olyan

Számegbizhatóbb vetőmagvak beszerzésére ajánljuk a Magyar Mezőgazdák Szövetkezetét Budapest V. alkotmányutca 31.

években, mikor gyengébb termésünk van, jobb árakkal legyünk kárpótolva, de meg azért is, mert reméljük, hogy a fogyasztás nemsokára már annyira fog emelkedni, hogy rendes közepes termésnél sem leszünk a kivitelre utalva.

Összegezve mindezeket, kilátásaink a jövőre a legkevésbé sem biztatók, annál inkább kötelessége mindnyájunknak résen lenni, és éber figyelemmel válllva őrködni, hogy jogos és méltányos kívánságaink teljesítve legyenek és létérdekeink csorbát ne szenvedjenek. Minden olyan intézkedést, mely alkalmas arra, hogy a termelés és fogyasztás közti egyensúlyt helyreállítsa és mely közelebb hoz minket azon időponthoz, mikor a közös vámterület nyersterményeinket el is fogyasztja, vagy legalább feldolgozza, mint a mi érdeünkben levőt örömmel üdvözlünk.

Kürti.

A gyakorlás alapelve az állattenyésztésben.

Irta: Kleinkauf György.

IV.

A bő táplálás miatt tehát a csontok és tápláló-csatorna terjedelme csökken, a fej, szarvak, szőrök finomabbak, rövidebbek lesznek, a bőr veszít vastagságából. A testsúly előnyösen alakul, a vágósúly kedvezőbb.

Gyors fejlődésű szarvasmarha fajtánál a vágósúly 60—65%, lassú fejlődésűnél 48—55%.

A vérmérséklet csöndesebb s az üzeke-dési vágy későbbben nyilvánul. Lassan fejlődő állatoknál, a gulyabeli borjaknál már fél éves korban, a schwyzi, bretonnei törzseknél egy éves korban és a shorthorn üszöknél csak a 15—16 hónapban jelentkezik először.

A vemhességi idő megrövidül. Nathusius hundisburgi nyájában az átlag vemhességi idő merinosnál 150.3 nap, southdownnál 144.2 nap, félvéreknél 146.3 nap; ez esetben tehát a gyors fejlődés 6 nappal rövidítette meg a vemhességi időt s a félvér származásának megfelelő középhelyet foglal el.

E felsorolt ujonnan keletkező tulajdonságok, melyek a gyors fejlődést követik, annál figyelemreméltóbbak, mert nem maradnak egyéniek, hanem átöröklődnek és így alkalmasak a gyors átalakítás eszközésére, a haszon állatok előállítására. Ha a gyakorlással tulzába megyünk, a kora fejlődést követi a gyors elhasználódás. A táplált csatorna izomzata elzsírosodik, működése lanyhább, kevésbé jól emészt s az emésztési zavarok mindennaposak lesznek. A mellkasi szervek elsatnyulnak s a fajfenntartó szervekben oly átalakulások mennek végbe, melyek az üzeke-dési vágy kimaradásában, kevesebb fogamzásban és gyakoribb meddőségben nyilvánulnak.

Valamennyi szerv közül a táplálócatorna az, melynek gyakorlása leggyorsabban vezet eredményre, de épen e téren juthatni könnyen a végletekhez, midőn a szép, arányos testből mértani figurákat formálnak, mint azt a materialisztikus angolok teszik.

A tápláló-csatorna működése legnagyobb befolyással van az anyagcserére és valamennyi tehetség fejlődésére. Eltekintve a rendes etetési időtől, az okszerűen eszközölt elválasztás és takarmányváltozástól, a takarmány könnyen

emészthető voltától, melyek nélkül elképzelhetetlen a helyes gyakorlás, azon kérdés merül fel, hogy a tápláló anyagok, nevezetesen a N. tartalmú és N. mentes anyagok mily arányban vegyenek részt az erő, a hús, zsír és tejelő tehetség fejlesztésénél.

Voit, Henneberg és Wolff szerint a fehérje kimélő zsír és szénhidrat az erő forrása. Pflüger szerint pedig a zsírok és szénhidratok mennyisége közömbös a fehérje szerepére. Az izomerő forrása egyedül a fehérje és a test minden zsírtját a N. mentes anyagok adják, mert a fehérje nem alakul át zsírrá.

Mivel a vizsgálatok ily stádiumban vannak, nehéz a felvett kérdésre határozott és kielégítő választ adni.

Annyi azonban kétségtelennek látszik, hogy az intenzív gyakorlás szűkebb tápanyagokat követel, mint a melyek jelenleg a takarmányszükséglet kiszámításánál használatban vannak.

A tögy gyakorlása. A tögy a tej-elválasztásra szolgáló nagy, összetett mirigy, mely lefelé a tögybimbókat képezi. Finom, zsiros tapintású bőr és ritka pelyhes szőr borítja. Alományát kötőszöveti vázban elhelyezett, mirigysejtek által kibélelt apró hólyagocskák képezik, melyek körös-körül vannak hálózva sürűn vérerektől.

A hólyagocskák által alkotott lebenyek kivezető csövei, minden mirigyben közös nagyobb üregbe, a tejmedencébe nyílnak, melynek folytatását képezi lefelé a bimbóban a bimbócsatorna.

A tej a hólyagocskákban képződik és így minél több hólyagocskák képezi, annál nagyobb a tejelő tehetség és annál nagyobb a tögy.

A domesticatio előtt házi állataink épen úgy, mint a vad állatok jelenleg, kevés tejet adtak és azt is csak utódaik jelenlétében. Midőn az ellés közeledett, a tögy megnövekedett és ellés után legtöbb tejet választott el, de egy idő múlva a tej mennyisége csökkent s mikor az utód képesítve volt más táplálék megszerzésére, teljesen elapadt. Így van ez most is a gulyabeli teheneknél, midőn ellés után 5—6 hó múlva a tehen borját elrugja és elapaszt.

Ha azonban a tögyet ismétlődő erőművi ingernek teszszük ki, a tejelési időt, mint az istállózott tehenészetekben történik, meghosszabbíthatjuk és a tej mennyiségét növelhetjük.

E mechanikai behatás, a tögy gyakorlása, a fejés. Ugyanezen műveletet végzi a növendék állat szopás alkalmával, midőn fejének ismételt lökései által időnkénti meg rázkódásnak és összenyomásnak teszi ki a tögyet.

A gyakorolt tögyben fellépő változások első sorban tehát abban nyilvánulnak, hogy a mirigy több tejet választ el.

Hogy a gyakorlás a tej zsirtartalmára mily befolyással van, erre vonatkozólag vizsgálatok nem végeztek, de ha helyesek L. Michaelis kísérletei, melyek szerint a tej zsírja a mirigysejtek valódi váladéke, úgy nem valószínű, hogy a tej zsirtartalma is növekedik a tögy erőművi ingerlése által. Ezt bizonyítja az is, hogy háromszori fejésre nemcsak 5—15% al több, de 10—20% al értékesebb tejet nyerünk.

A rendesen fejt tögy megváltoztatja alak-

ját és súlyát. Nagy lesz és súlyosabb, bő ér-hálózzal, erősen fejlett tejjerekkel, a gulyatögy pedig még a tejelési időszak alatt is aránylag kicsi, később pedig alig észrevehető.

A szövettani praeparatmok felvilágosítanak arról, hogy a nagyság és alakváltozás a mirigyhólyagocskákkal áll összefüggésben. A hólyagocskák a tejelési időszak alatt megsaporodnak s ha az állat szárazon áll, nagyobb részt eltűnnek s helyüket kötőszövet foglalja el. A rendesen fejt tögyben a tejelési időszakon kívül is állandóan magas a hólyagocskák száma s így a jó tögy mindig nagy.

E változásokat aként magyarázzuk, hogy a fejés által keltett ingerület fokozza a hajszáleres vérkeringést, több vér folyik a tögybe, a sejtek jobban tápláltnak, szaporodnak, nő a mirigyhólyagocskák száma, a sejtek tevékenysége s fokozódik a tejproductio.

Az erőművi inger által okozott változások véletlen esetek által is igazoltatnak — Többször megtörténik, hogy az üszöborjak önszopás vagy más állat által való szopás következtében tejelni kezdenek és több rendbeli kísérlet pedig megerősíti, hogy a szűz-üszök tejelválasztásra bírhatók ismételt fejési mivelet végrehajtásával.

A gyakorlás a mirigyek megsokasodására vezet. Nem ritkán látunk teheneket 6 tögybimbóval, melyek közül kettő kicsi, kisebb mirigyekkel közlekedik és tejelválasztásra indítható fejés által, ha a bimbók nem siketek. Vannak azonban nemcsak 6 és 7, de 8 tögybimbóval bírók is, mely tulajdonság mindig jó tejelési jelnek tekintetik. A barzac és barbine hegyi juhajták egyedineél gyakori a 4 jól fejlett bimbó, tehát szintén megsaporodtak a mirigyek.

Hajlandó vagyok e jelenséget a gyakorlásnak tulajdonítani, midőn a határozott irányú gyakorlás határozott irányú növekedésre vezet.

A gyakorlás által elért eredmények állandóvá válnak, mert a tejelő tehetség nőivarú állatnál, mint megszerzett fizikai jellemvonás és mint fogékonyság öröklődik, a bika pedig mint fogékonyságot örökli, mely az ellenkező ivaru utódnál ismét kifejezésre jut.

(Folytatjuk.)

A burgonyatermelésről, kapcsolatban annak műtrágyázásával.

Mióta Drake Ferenc a burgonyát Amerikából Európába hozta az éhínségek sokat vesztettek terjedelmükből, mert a burgonya az emberek táplálkozásában rendkívül fontos tényezővé váltott s ma hazánkban is sok vidéke van már olyan, hol a lakosság inséget szenved, ha a burgonya közepesen gyengébb termést ad. Nagy előnye ezen növénynek, hogy alkalmazkodó képességénél fogva úgy a melegebb, mint hűvös éghajlat alatt megterem. Még ha korai vetésnél el is fagy, gumóiból új rügyeket hajt és kiül. Hidegebb éghajlat alatt korábbi, melegebb éghajlat alatt a késői fajták természetük előnyével. A burgonya nagy hajlandósággal bír a fajta képzésre s azért minden vidéknek, minden éghajlatnak megvan a maga fajta burgonyája, Silány talajon holdanként 30—40 métermázsát is megterem. Termés mennyiségét lényegesen lehet fokozni a mivélés és trágyázás által.

Bár mindenféle talajban megterem, tenyé-

A M. KIR. POSTA ÉS TÁVIRDA SZÁLLÍTÓJA.

TELEFON SZ. 412.

Bernáth Ede Sándor

Kerékpár, Varrógép Raktár és Mechanikai műhelye

Kolozsvár.

Az összes világhírű bel- és külföldi kerékpárok és varrógépek, azok felszerelése és egyes részeinek állandó nagy raktára és javító műhelye.

Áruimért 5 évig felelek. (529.)

SÁRGA KRISTÓF

fehérenemű és vászonraktára,

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utcza (Belközép) 3. szám.

Valódi Linoleum és Cocos futószőnyeg. Dus választék divatos férfi- és női ingek, mindenféle szabású alsónadrágok, valódi francia fehér és színes len-batizt zsebkendőkből. Ferdinand Richter-féle Rumburgi-, Creás-, Irlandi és Hollandi lenvásznak. Francia satin, creton, oxford és madapolán ingszövetek és ingbetétek. Mindennemű férfi, női és gyermek téli alsó ruhák. Nagy raktár szőnyeg, paplan, pokréc és matrácokban. Elvállal kiházasítást vagy magán szükségre kívánt mindenféle fehéreneműek pontos elkészítését, kitűnő szabás és jó összeállításra legnagyobb figyelem fordítatik. (530.)

Valódi késmárki lendamaszt asztalnemű 25% gyári áron atól kapható.

Bagosy és Társa építőmester

építési irodája

Kolozsvárt, Jókai-u. 7.

szám alatt.

Elvállalnak minden e szakmába vágó munkákat, valamint tervezetek, költségvetések és becslések elkészítését.

(531.)

szetének leginkább kedveznek a napnak álló televényben nem szegény homokos agyag talajok. A hol az árpa jól diszlik, ott a burgonya is kitünő terméseket ad.

A burgonya alkatrészei közül legfontosabb a keményítő, mely a burgonya összes súlyából néha 20 sőt több százalékot is kitev. De ezen kívül másnemű anyagok is előfordulnak a burgonyában. Ha a burgonya alkatrészeit vizsgáljuk, azt fogjuk látni, hogy azok a tűznek kitéve részben elégnék, részben a hamuban, mint el nem éghető részek maradnak vissza; az eléghető részeket szerves, az el nem éghető részeket szervetlen, vagy ásványi anyagoknak nevezzük.

A szerves anyagok készítésére szükséges táplálék egy részét a levegőből veszi fel a burgonyanövény, másik nagyobb részét pedig a talajból s a tápláléknak az a része rendszerint bőven található minden talajban. A burgonya táplálkozásra sokkal fontosabbak az ásványi anyagok, melyek a talajban nem nagy bőségben vannak jelen. Látható ebből, hogy a burgonyatermesztés szempontjából azok az anyagok fontosak, melyeket a burgonya a talajból vesz fel, miért is fontos dolog, hogy azok a talajban fölös mennyiségben legyenek jelen. Ebben a tekintetben határoz a talaj minősége, továbbá az előnövény a trágyázás, valamint a talaj megművelése.

A talajminősége fontos a növények táplálkozását illetően a tápláló anyagok gazdaságára, mert pl. hordalék földben több a növényi táplálóanyag, mint a silány agyagban, vagy sovány, homok talajban. Míg a kalászosok kikapázzák a talaj tápláló anyagait, a takarmánynövények sok szerves részt hagynak a talajban, mely a burgonyára kedvező hatással lesz. Buza után ha az megelőzőleg istálló trágyázásban részesült, még megfelelő termést ad a burgonya.

A talajból elvont növényi táplálékot istállótrágyával igyekeznek visszapótolni. Mivel

azonban az eladott terményekben sokkal több ásványi részt viszünk el, mint a mennyi az istállótrágyával a földnek visszaadatik, ezért a talajban a növények tápláló-anyagának helyes aránya meg lesz zavarva s a megfelelő termések nem következnek be. Az ásványi anyagok közül különösen a foszforsav van a talajból aránytalanul kimerítve; pedig ennek az anyagnak a növény életében igen nagy szerepe van, hiányzása esetén — legyenek bár a többi anyagok bőségben is jelen — a termés nem fog sikerülni, mert e nélkül nincs virágzás, nincs termés. Tehát, ha burgonya terméseinket fokozni akarjuk, annak egyik feltétele az, hogy talajunk foszforsavtartalmát megszorítsuk.

A burgonya foszforsav igénye nem nagy, kat. holdankint mintegy 16–20 kg., mivel azonban a talajból a növény nem tudja mind felvenni a trágyában megadott foszforsavat: a szükséges mennyiség kétszeresét, háromszorosát szokták rendszerint számítani.

A foszforsavat különböző készítményekben lehet a talajba vinni. Ezek a készítmények a foszforsavtartalmú műtrágyákban kereskedőktől, műtrágyagyárakból szerezhetők be, s előfordulnak, mint „Csontliszt szuperfoszfát“, „Spodium szuperfoszfát“, „Ásványi szuperfoszfát“, melyek 14–16% foszforsavat tartalmaznak. A foszforsavat rendszerint a felszántatlan barázdára hintik, hogy az a talaj aláforgatása alkalmával oda jusson a hol a növények gyökerei megtalálhatják.

Lényeges követelmény aztán a foszforsavval való trágyázásnál, hogy a talajt olyan állapotban tartsuk, hogy annak elegendő nedvessége legyen, mert a foszforsav feloldásához nagymennyiségű nedvesség kell. Ezt rendszerint azzal érjük el, hogy a burgonyaföldet ősszel felszántjuk, s ezáltal részére a téli nedvességet biztosítjuk. E mellett a foszforsavval való trágyázásnál nem lényegtelen a talaj televény tartalma sem, mert a szuper-

foszfátok kénsava a talaj szerves anyagaira hatván, újabb növényi tápanyagok képzésére ad alkalmat s ez általa talaj termékenységét nagy mértékben fokozza.

Ezért bár némelyek azt mondják, hogy az istállótrágya a burgonya-betegségeknek kedvez, jó eredménnyel lehet alkalmazni k. holdanként 250 q félig érett istállótrágyát, a mely télen át a felszántott barázdára hintve elősegíti a talaj beéredését egyrészt, másrészt belőle az eső és hó által kilugozott anyagok a talaj által felszívotván, azt gazdagabbá teszik növényi tápanyagokban, a fennmaradó trágyarészek a következő szántással a talaj közé kevertetvén, a talaj porhanyóságát idézik elő. Az így bekevert trágyarészek aztán vegyileg is szétesnek, a mi a talaj hőmérsékét emeli a burgonya tenyésztésére kedvező hatással.

Nagy szerepet játszik a burgonya mivélésénél a talaj kellő előkészítése. Őszi szántás nélkül nem volna szabad a burgonyát mivélni. Ha az előnövény lekerült, tanácsos a burgonyaföldet 18–20 cm. mélyen felszántani. Mentől korábban történik ez az őszi szántás, annál több ideje van a talaj beéredésének. A talaj az őszi szántás következtében az őszi esőzések alatt jól megtelik nedvességgel, különösen az altalaj láttatik el bőségesen vízzel, a mi az ellenállásra jó hatással lesz a következő nyáron a burgonya tenészideje alatt lesz jó hatással.

A burgonyaföld további mivélése abban áll, hogy a télen át megtrágyázott burgonyaföldet az ültetés idejéig állapotok járásától óvjuk. Hogy az ültetés jól sikerüljön a talaj olyan állapotát kell bevárni, mely mellett az jól szétomlik, mert a burgonya jó sikerülése sokszor ez által van eldöntve. A szántást az ültetés alá az őszi szántásnál valamivel sekélyebben végezzük.

Az ültetésnek többféle módja van, arra kell azonban ügyelni, hogy a gumók a kellő

TÁRCA.

A klimatikus viszonyokról.

Irta: Nagy Imre.

I. A klímára befolyó tényezőkről általában.

Nincs oly ember kit az időjárás viszonyok ne érdekelnének kisebb-nagyobb mértékben. Egyes foglalkozásoknak egész irányítójaul szolgál, mert jól tudjuk, hogy a mezei gazda kedélyvilágát az időjárás viszonyok mily behatóan uralkodják. Hisz dugába dől a legkörültekintőbb s tapasztalatokon nyugvó intézkedés, tervezgetés is, ha a mostoha időjárás keresztezi azt. Megmérhetetlen érték volna az, ha a bekövetkező időjást egy hétre — s néha bár egy pár napi tartamra előzetesen, de megnyugtatólag meghatározni lehetne. — Hisz felesleges is egyes példákkal színeznünk a kellő tájékozás esetén létre jöhető hasznos és nagyfontosságú magvetés, mint kapálás, kaszálás, aratás, termények összehordása, cséplések stb. fontosabb s jövedelmünkre döntő befolyással levő munkáknál. Hányszor sóhajt fel a kifáradt mezőgazda keservesen egy váratlanul megjelenő záporosó láttára, a mely a legmegfeszítettebb gyors munka közepette a már többször megszáritott takarmányát végmegsemmisítéssel fenyegeti. Az el-

gyomosodott kapások munkáját tovább hagyni kénytelen, biztos tudatában annak, hogy fele termésen áll már is a mérleg. Az állandó szárazság képe hasonló.

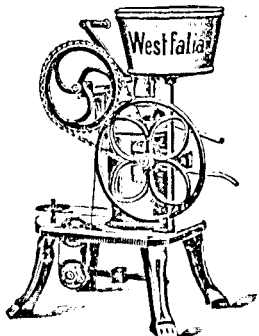
Valamely vidék időjárás viszonyai: a melegség, nedvesség, szél s ezek változásai, égtáj iránti fekvés, tenger színe feletti magasság stb. teszik annak helyi éghajlatát vagy klímáját. Az időjárást a változékonyság jelképének szoktuk tartani és valóban alig létezik változékonyság, mint az időjárás s megbízhatatlanabb, mint annak jövődőlgetése. Mindazonáltal az időjárás minden vidéken bizonyos szabályosságot mutat, sőt ha hosszabb időre terjedő észleleteket teszünk s ezeket rendszeren összeállítjuk, némi törvényeket is lehet e tekintetben megállapítanunk. Ezen időjárás észleleteket főleg a hőmérsék, s annak napi, havi és évszaki elosztására, a légsulymérő állásának, továbbá a légközi csapadék, kivált az eső és hó mennyiségének s évszaki elosztásának ismeretére vonatkoznak. Tekintetbe veendő a szelek iránya és erőssége, a légkör állapota, a napsütést, esőzést és felhőképzést illetően. Minden észleletek összefoglalva s egy átlagszám általi kifejezése valamely helyiség éghajlatára megközelítő itéletet enged vonni.

Hogy valamely hely középhőmérsékét megtudhassuk, bizonyos órákban naponként fel kell jegyezni a hőmérő állását. A légnyo-

más nagyságát a légsulymérővel mérjük meg. A légsulymérő rendszeren időjárás megjelölésekkel is el van látva habár a bekövetkező időjárásra abból csak megközelítő itélet vonható. A légsulymérő állása némileg a hőmérsék szerint is ingadozik, azért a jó légsulymérőkön hőmérő is szokott lenni.

A szelek irányát jó berendezésű szélkakas vagy szélzászló segítségével határozzuk meg. Ugy a szél iránya, mint erősségének meghatározására gyakorlatilag és megközelítőleg a kémények füstje is használható. Az uralkodó szelek döntő befolyással vannak az éghajlatra s minthogy minden országrésznek megvan az uralkodó légáramlata, azt a gazdasági viszonyokban szem előtt kell tartani úgy az épületek elhelyezése nemkülönben a növények helyének megválasztásánál. Az igen erős szelek vagy viharok rendszeren délnyugatról jönnek. Nagy zivataroknak erős szelek a kísérői, de ezek csak helyi kihatással bírnak. Hazánkban az éjszaknyugoti és délkeleti szél az uralkodó s a szerint, a mint a szél szárazföldön, vagy tengeren vonul át, a szerint szárad ki vagy veszen magába nedvességet: s hoz szép azaz száraz időt, vagy esőt. A levegő mindig tartalmaz bizonyos mennyiségű vízgőzt s annál többet minél melegebb. Ha kívül e vízgőz egy része megsűrűsödik s esővé válik.

A zivatarok, ha mérsékelték, akkor jó-

A legjobb tejfőlöző-gép a „WESTFÁLIA“ Separátor GÁL BÉLA Budapest, V. Váci-körut 76.

Tejfőlöző-gépek, Vajköpülő-gépek, Vajgyuró-gépek, Tejgazdasági eszközök, Tejszállító kannák stb.

Telefon 12—41. Árjegyzékek díjtalanul és bérmentve küldetnek.

mélység mellett elég távol is tétessenek egymástól, hogy a fejlődés időszakában egyik növény a másikat ne árnyékolja be.

A tenyésztési alatti növényápolás a termés eredményére nagy befolyással van.

Mihelyt a burgonyacsira a földön áttöri magát, azonnal megfogásolhatjuk a földet, mert ezáltal annak porhanyósága előmozdítatik s a gyomok is irtatnak. Attól nem kell félni, hogy egyes rügyek letörnek, mert a burgonya ezeket könnyen utánpótolja, különben is nem sok törnek le s a haszon, mit ezáltal elérünk, jóval felülmúlja a kárt.

A fogásolást követi a kapálás s midőn a burgonya 30-40 cm magasságot elért, a töltögetés mind a két művelet meg is ismételtethető, mert annak hatása nem fog kimaradni. A növényápolások ilyen nagy számára azonban csak ott lehet gondolni, hol erre a célra fogatos eszközök vannak.

A talaj többszöri lazításának eredménye csak akkor válik igazán feltűnővé, ha például foszfortrágyával trágyázunk, mert a lazítás által visszatartott nedvesség nagy mértékben hat a foszfor feloldására, a mint már azt a gyakorlat is megmutatta, mert ott, hol jó talajmiveléshez jó növényápolás csatlakozott, a foszfortrágyázás is feltűnően bevált.

A kolozsmonostori m. kir. gazd. tanintézet gazdaságában már két ízben volt alkalmazva a szuperfoszfáttal való műtrágyázás s az eredmény az alábbi kimutatás bizonyítja szerint lényesen jutalmazta a ráfordított költséget.

tékony befolyást nyakorolnak a növényzetre. Előfordulások a folyamvölgyekben gyakoribb, mint hegyes vidékeken, sokszor veszélyesek, mert jégesővel járnak s ha valamely vidéket a jégeső gyakran látogat az nagyban leszálítja a birtok értékét s csakis az allandó biztosítással védekezhetni ellene.

A földirati fekvésnek is lényeges befolyása van az éghajlatra. A gyakorlati életben valamely helyiség éghajlatának jellemzéséül azt mondjuk, hogy az: hideg, meleg, nedves vagy száraz. Az éghajlat milyensége az egyenlítőhöz való elhelyezkedéstől is nagyban függ, mert minél közelebb fekszik valamely hely az egyenlítőhöz annál melegebb s minél közelebb a sarkokhoz annál hidegebb annak éghajlata. Azon vidék, hol a tél csak 12-15 nappal is hosszabb, mint egy másiké, az gazdasági tekintetben annál hátrányosabb.

A tengerszin feletti fekvés is módosító befolyással van az éghajlatra, mert minél közelebb fekszik valamely országrész a tengerszinéhez, annál melegebb s minél magasabban annál hidegebb annak klímája. Ismeretes az, hogy a magas hegyek csúcsai egész éven át hó és jéggel vannak fedve s míg a tetők az északi sarknál levő hideg-öv viszonyainak képét mutatják, addig lábaiknál oly növények tenyészhetnek, melyek csak a déli öv alatt növekedhetnek és érhetnek meg. Magas fekvések a szeleknek is jobban ki vannak téve s időjárásuk változékonyabb szokott lenni, mint a lapályoké, melyeknél fogva az allandóbb meleget igénylő növények kisebb sikerrel termeszthetők.

(Folytatjuk.)

Kimutatás burgonyával tett műtrágyázási kísérletekről.

A burgonya fajtája	A terület		A terület helye	A terület métermáza	A terület területe	A terület termése	A terület termése m ² -re
	I.	II.					
Magnum bonum	1899	1900	I.	1	1	156	120
Magnum bonum	1899	1900	II.	1	1	150	120
Magyar kincs	1899	1900	III.	1	1	143	111
Magyar kincs	1899	1900	IV.	1	1	143	111

Látható eme kísérletekből, hogy a szuperfoszfát a termést az amugy is jó földeken nagyon emelte s ha a burgonya értékét mázsánként 2 frttal számítjuk, akkor is a termés-töblet értéke 60 frt átlagban, holott egy métermáza szuperfoszfát legföljebb 5 frt 10 kr. Emitt 1899. évben az is észleltetett, hogy a műtrágyázott területen 12 nappal később és kisebb mértékben lépett fel a leveleken a peronospora (burgonya rothadás).

1900-évben pedig a cserebogár pajorja a műtrágyázott területen nem volt feltalálható, a nem műtrágyázott részekben azonban volt pajor.

Németh A.

IRODALMI SZEMLE.

Könyvismertetés.

„Jelentés a magy. kir. gyapjuminósító intézet 1899-1900. évi működéséről Darányi Ignác m. kir. földmivelésügyi minster megbízásából írta dr. Rodiczky Felső igazgató. A m. kir. földmivelésügyi minster kiadványai 1900-15V2.”

Mielőtt ezt a nagyon érdekes és juhtenyésztésünkre való tekintettel egyszerűen felette értékes „Jelentés“-t ismertetném, szükségesnek tartom a m. kir. gyapjuminósító intézet feladatait, a szervezeti szabályzat megfelelő pontjainak ideigatásával, a következőkben körvonalozni:

A) Az intézet a földmivelésügyi m. kir. minsternek véleményező szakközege a gyapjutermelésre és értékesítésre vonatkozó kérdésekben.

E minőségben, ha erre megbízatást nyer, kiküldöttje útján részt vesz az országos juhtenyésztésre vonatkozó irányelvek megállapításában; közreműködik az állami juhászatokban a gyapjas juhok osztályozásánál s a juhtenyésztés terén oktatólag is működik.

B) A budapesti nyilvános gyapjuárverések értékmeghatározó bizottságában közreműködik azzal, hogy teljesíti azon tudományos elővizsgálatokat, melyek a megbízható alpból kiinduló értékesítéshez szükségesek és vizsgálatainak eredményét a bizottsági tagoknak rendelkezésükre bocsátja.

C) Alkalmat nyújt a gazdáknak és kereskedőknek, hogy termékük, illetve árujuk értékét és alkalmazhatóságát illetőleg elfogulatlan szakvéleményt nyerhessenek. E célból átvállal tenyészállatokról nyirt egész bundákat, továbbá bundarészeket és fürtöket is, különböző szempontokból való vizsgálatra, nevezetesen:

a) Egész bundák vizsgálatánál kiterjeszkedik a minőség szerinti osztályozásra, az egyes minőségek súlyszerinti meghatározására, valamint a mosás és szárításra és ebből folyólag a mosási veszteség, viztartalom és a tiszta gyapjuanyag (rendement) megállapítására és ha kívánatos, az egész gyapjubunda értékelésére.

b) Bundarészeknél felvilágosítást ad a gyapju minősége és mely sortimentumba való tartozósága, alkalmazhatósága, viztartalma és rendementjára nézve.

c) Mosatlan állapotban eladni kívánt gyapjakból próbamosásokat eszközöl, hogy a vevő lássa, milyenekké válnak gyárilag mosott állapotban az illető gyapjak s magállapítja azok rendementjét

d) Egyes gyapjumintákat (fürtöket) histologiai szempontból megbíral.

e) Tenyésztőknek az ezen szakma körébe tartozó kérdésekben felvilágosítást és tanácsot ad.

f) A helyes osztályozásra és zsákolásra nézve útbaigazítást nyújt.

D) Tenyészállat-kiállításoknál a juhok nyírósúlya, valamint bundájuk értékére irányuló versenyeknél felügyel a próbanyírásokra és további szakbírálatra átveszi a verseny tárgyát képező bundákat.

E) Eladó és vevő közt fenforgó pörös esetekben szakértő közeg gyanánt igénybe vehető

F) Feladata végül az intézetnek a gyapjuismeretet tudományos irányban vizsgálatok és buvárlatokkal fejleszteni, egyben arra törekedve, hogy ezzel lehetőleg a gyakorlatnak is szolgáljon. Ezen tevékenységéről időszakonként jelentéseket tesz közzé.

Nem szükséges bizonyítani, hogy a gyapjuminósító intézetet még hosszú ideig a merinos gyapjut termelő gazdák és az ezzel a gyapjuval foglalkozó gyárosok és kereskedők fogják leginkább igénybe venni. A curkán rackagyapju és a cigája-gyapju csak később fontos dolgot adni ennek a kétségbevonhatatlanul fontos feladattal bíró intézetnek, de bizonyos, hogy ezekkel a gyapjakkal is felkeresik majd az érdekeltek a minósító intézetet, mihelyt működéséről s feladatairól tudomást szereznek. Kötelességemnek tartom az erdélyi részek curkán-juhok és cigája-juhok tenyésztő gazdáinak figyelmét felhívni a m. kir. gyapjuminósító intézetre s kérem őket, hogy küldjenek gyapjumintákat néhány anyáról és néhány kosról minósítés végett s meg fognak majd győződni, mekkora különbség lehet az egyes állatok gyapjutermesének értéke között. Meggyőződve erről, önként befogják látni, hogy a nyáj jövedelmét egyszerűen a tenyésztésre szánt állatok helyes kiválasztásával tetemesen növelni lehet. A „Jelentés“ 12-ik lapján közölt táblázatos kimutatás adatai szerint például a mosatlanul nyirt közönséges gyapju — rackagyapju — tiszta gyapjuanyag 38 és 53 százalék között lehet; más szavakkal egy anyáról nyirt 2 kg súlyu bundában (gyapjuban)

A Zalatnai kénkovand

ipar részvénytársaság

Brassói kénsav- és műtrágya-gyára alánlja legjobb minőségű mindennemű műtrágyáit

a t. ez. gazdaközönség figyelmébe. — 100 q.-án alóli megrendelést legcélszerűbb az „Erd. Gazd. Egylet“ raktárához intézni. —

Árajánlatokkal készséggel szolgál a **KÖZPONTI IRODA BUDAPEST, IV. ker., Bécsi-utca 5. szám.**

(512.)

tiszta gyapju csak 0.76 kg (38%), egy másik anyáról nyirt szintén 2 kg súlyú bundában pedig 1.06 (53%) kg. tiszta gyapju lehet; vagyis az előbbi bunda teljesen kimosva 1.24 kgmot veszít súlyából, a másik pedig csak 0.94 kgmot veszít súlyából. Tehát ha úgy az egyik, mint a másik bundát mondjuk — 2—2 koronáért vettük meg, az előbbi bundában 2 koronáért 76 gramm gyapjut kapunk, az utóbbiban pedig ugyanazért az árért 106 grammot kapunk. Könnyen belátható, hogy az utóbbi (53% tiszta gyapjuanyagot tartalmazó) minőségű gyapjut vive a piacra, a kereskedő, a gyáros többet fog érte kínálni, mint a (csak 38% tiszta gyapjut tartalmazó) előbbi minőségűt, mert ha ez a gyárosnak méter-mázsánként 100 koronát ér, akkor amaz 135 koronát ér meg; az ilyen gyapjut adó juhok tehát jövedelmezőbbek lesznek, mint az amolyan gyapjut adók, dacára annak, hogy ezekről is, amazokról is 2—2 kg. mosatlan gyapjut nyirunk.

Dr. Rodiczky „Jelentése“ mindenekelőtt a gyapju minősítő-intézet feladatát és berendezését ismerteti nagyon jó képekben mutatva be a nevezetesebb gépeket és eszközöket. Ezután leírja a gyapju nedves végtartalmának meghatározási módját és 1899—1900. években eszközölt vizsgálatok alapján határszámokat és átlagszámokat közül különböző hazai gyapju-féleségekről s ezekből levonva a következtetést kimondja „hogy a magyar gyapjak átlag véve szárazabb állapotban (például zsirban nyirt cigája és racka gyapjak nedvességtartalma: legtöbb 20.52%, legkevesebb 11.29%, átlag 15.05%) kerültek nálunk forgalomba, mint az a külföldiekéknél tapasztalható.“ Nagyon tanulságos adatokat közöl továbbá a „rendement“ okra vonatkozó határszámok és átlagok táblázatos összeállításában is.

A különböző gyapjak minőség szerinti osztályozásáról szóló részben a racka és cigája gyapjakat is a gyapjuszál finomsága szerint osztályozza elfogadva és használva a (33 ezred millimeter szálátmérőnél vastagabb szálú gyapjakra) Quinta, Sexta, Septa, Octa jelzést. A közölt osztályozási eredményekből kitűnik, hogy a rackagyapjak hosszu durva szálai (felszörök) ezekkel a jelzőkkel jól osztályozhatók, míg a finom pehely szálak a merino gyapjak jelzőivel osztályozandók, kitűnik továbbá a közölt osztályozásokból, hogy a cigája-gyapju finomabb minőségű csakugyan a merinos-gyapju „Tertia“ finomsági fokának felelnek meg.

Érdekesek a különféle gyapjak szálainak finomságát kutató vizsgálatok s az ezek eredményéről tanuskodó közlemények, melyekből megtudjuk például, hogy a cigája-gyapju szálainak átmérője — a megmért 4 féle mintában — 23.1 és 48.1 ezredmillimeter között ingadozik.

A gyapjuszál nyújthatóságáról és erejéről is sok adatot közöl a „Jelentés“, a gyapju-minősítő intézetben megejtett vizsgálatok eredményeként s tiszta rajzú képpel bemutatja a Rodiczky által szerkesztett „szakító“ mérleget, melylyel a gyapjuszál erejét és nyújthatóságát könnyű kipróbálni.

Nem kevésbé fontosak a gyapjuminősítő intézet által a gyárilag mosott gyapjak vízszívőképessége felől megejtett vizsgálatok; a legnevezetesebb gyapjumosó szernek, a szappanfű-gyökérnek (Saponaria of.) szaponin-tartalma meghatározása céljából megejtett vizsgálatok is általános érdekűek.

Figyelmet érdemlő része a „Jelentés“-nek az is, mely leírja azt az egyszerű eljárást, melylyel „a gyárilag mosott gyapjut a háton-mosottaktól megkülönböztetni lehet. — Ezután érdekes képeket közöl a „Jelentés“ különféle gyapjak mikrofotografiai után, bemutatva a gyapjuszál felületének szerkezetét 150—180-szoros nagyításban. Végül pedig „Függelék“ gyanánt az 1899. évben megejtett „rendement meghatározásokat közli terjedelmes táblázatban.

Az ismertetett „Jelentés“ bizonyítja, hogy

a m. kir. gyapjuminősítő intézet feladata nagyon sokoldalú, gyapjutermelésünk, valamint gyapjukereskedelmünk szempontjából pedig felette fontos és bizonyítja azt is, hogy Dr. Rodiczky elismerést érdemlő lelkiismeretességel és sok tudással vezeti az intézet ügyeit. Sz. Á.

EGYLETI ÉLET.

Meghívó. Az „Erdélyi Gazdasági Egylet“ igazgatóválasztmányja 1901 évi február 25-én (hétfőn) d. u. 1/4 4 órakor gyűlést tart, melyre a tagokat tisztelettel meghívja

Az elnökség.

VEGYES KÖZLEMÉNYEK.

Kis hirdetések című rovatunkra felhívjuk olvasóink figyelmét. Egy koronáért, mely előre beküldendő, mindenki hirdethet s az utalvány szelvényre a hirdetés szövege is felírható. A hirdetési megrendelés minden száma legkésőbb csütörtökön délig a kiadóhivatalhoz juttatandó.

Szemle.

A hét nagy eseménye kétségtelenül az a beszéd, melyet Darányi földmivelésügyi miniszter a képviselőházban mondott e hó 11-én. Soha miniszter több szeretettel, több szakértelemmel, több tárgyilagossággal nem beszélt tárcája ügyeiről, mint az ország földmivelésügyének mostani intézője. A képviselőházi felszólalások minden részletére, a mezőgazdaság minden ágazatára és minden, más ember által talán mellékesnek látszó ágára kiterjesztette figyelmét és beszéde mint a villamos reflektor fehér sugara világította meg egymásután a magyar agrikultúra minden helyét, minden zúgát. Egy-egy adat a legvilágosabban mutatja be nekünk egy-egy ágának helyzetét, egy-egy nyilatkozata jó és rosszakarató tévedéseket, előítéleteket, elfogultságot, kishitűséget sújt le s az egész beszéd ragyogóan ékes-szólo illusztrálása annak, hogy a mezőgazdaság érdekében dolgozni kell, hogy a földmivélési kormány rengeteg sokat dolgozott és hogy ennek a munkának áldásos hatása van az egész mezőgazdaságra.

»Mindenekelőtt méltóztassék megengedni, hogy első sorban azokkal az ágazatokkal foglalkozzam, a melyek a legszegényebb embert érdeklik. Mert, azt hiszem, hogy a törvényhozás érdeklődésére leginkább azok tarthatnak számot, a kik magukat a legkevesebb tudják védeni és a kik leginkább szorulnak oltalomra.«

Ezzel kezdte beszédjét. Meghallották-e, megértették-e ezt a nyilatkozatot azok, a kik miután más vádat nem találnak, azt találták ki, hogy Darányi nem tesz semmit a kisemberek érdekében? Meghallották-e? Megértették-e? Elő voltak-e bujva rejtekeikből, hogy az igazság világossága elől megvakitva, súlya alatt megtörve vánszorogjanak vissza a rejtek sötétjébe? Ez a két mondat maga egy hitvallás, reveláció, világító fátyla.

És azután rögtön a meritumára tért át tárcájának. A *selyemtenyésztés* ügyével kezdte. Bezerédy Pálra hárítván annak fejlődéséért az érdemet. Ismertette a *dohánytermelés* állását is; megcáfolta a *földműves iskolák* ellen fölhozott ellenvetéseket és bebizonyította, hogy azok céljuknak teljesen megfelelnek. A *mezőgazdasági szakismeretek* terjesztésének szervezete Darányi műve, annak eredményéről a következőképpen számolt be.

»Van már 19 tanító és lelkészképezdén vándortanár, a mi azt jelenti, hogy évenként 1312 jövendő tanító és lelkész képeztetik ki gazdasági irányban. Ezek a vándortanárok a múlt télen 476 községben tartottak 580 előadást 49.441 embernek. Téli tanfolyamot tartottak 24-et 6731 résztvevőnek. Ha pedig összesen veszem, hogy a múlt télen Magyarországon a népszerű ismeretek miképpen terjesztettek, erre a következő adatokkal felelhetek. 1540 községben tartottak 3980 előadás

572 előadó által 318.487 résztvevővel. Téli tanfolyam 181 tartott 16.471 résztvevővel, és ezek közt népszerű könyv és füzet kiosztatott 177.556 darab.

Miután a t. Házat nagyon érdeklik a háziipar kérdései, kötelességem részletesen beszámolni, hogy felállítottunk 145 háziipari tanfolyamot és ezekben részt vett 7754 ember. A mi pedig azt illeti, hogy ezen ágazatok miképp oszlottak meg — mindig csak mezőgazdasági háziiparról beszéllek — akkor hozzátehetem, hogy 138 volt kosártanfolyam. 56 volt szalma- és gyékényfonó iparág, 42 kefe- és seprőkészítő ipar és 28 volt mezőgazdasági faragó ipar.«

A *tej-, baromfi- és tojás* produkció fejlődése a következő adatokból tűnik ki:

»Tojás-szövetkezet volt 54, tej-szövetkezet 246. Hogyan állunk ezen a téren? Ugy, hogy míg 1895-ben a kivitel volt 43,352.646 korona baromfi és ezzel kapcsolatos dolgok, tojás, ágytoll stb., 1900-ban 71,967.967 kor., a mi igen érdekes jelenség és arra utal, hogy ez az ágazat fejlődésképes; ez megint a legalsóbb néprétegek javára szolgál. Ott vagyunk, hogy *ma a baromfi-kivitel már túlhaladja búza-kivitelünk értékét*. Ha pedig veszem a tej-, vaj és ezzel kapcsolatos termékeket és fel akarom tüntetni a haladást, melyet e téren elértünk, akkor azt látjuk, hogy míg 1895-ben a kivitel a tej- és vajneműekben volt 5,015.334 korona, 1900-ban az 12,309,025 korona.«

A *bor-árak* alakulásánál kimutatja a miniszter, hogy azok általában — egyes helyeket kivéve — a múlt év óta, de a szüret óta is 25%-al javultak és hogy mindjárt szüret után a termésnek legalább 60%-a adatott el hazai és külföldi vevőknek. Hogy bortermelésünk fejlődik, azt a kiviteli statisztika azon adataival bizonyítja, hogy míg az előző években 5—600.000 mm. volt a behozatali többlet, az utolsó évben már csak 164.738 volt az.

Tiszta világításba helyezte a beszéd a *mezőgazdasági iparok és az állatorvosi szolgálat* államosításának kérdéseit is. A *húsertékesítés* kérdését a külföldön tanulmányoztatja a miniszter, de egész erélyesen hangsúlyozza:

»De hogy a kérdést megoldhassuk, ahhoz szükséges, hogy e termelőkben is legyen bizonyos üzleti szellem, mert utoljára ilyen kérdéseket teljesen és kizárólag az állam sehol sem végez és sehol sem végezhet.« (Általános élénk helyeslés.)

Az az általános helyeslés, mely ezeket a túlságos állami protekció ellen irányzott szavakat kísérte, jele annak, mennyivel magával ragadta a t. Házat a miniszter igaza. De ez még nem elég. Kell, hogy a közvélemény is tudatára jöjjön annak, hogy az állam nem lehet olyan szabad forrás, a mely boldognak boldogtalannak megélhetést nyújtson, az élet terhén könnyítsen. Bár azokat elégíthetné csak ki, a kik igazán rászorulnak: a védtelen, tudatlan, szegény népet.

Behatóan foglalkozik a miniszteri beszéd a lótenyésztés kérdésével és a tevékenység eredményét így összegezi:

»Tény az, hogy a lóállomány Magyarországon emelkedett. Ló-kivitelünkről az utolsó évben nem is szólók; de körülbelül négyszer akkora; az utolsó már mint néhány évvel ezelőtt volt.«

Rendkívül érdekes az, a mit a *munkáspénztár* mai állásáról, hivatásáról, leendő eredményeiről mondott a miniszter:

»A mi már most a munkáspénztárt illeti, ez a pénztár 1901. január elsején lépett életbe. Alapító van körülbelül 300. 1901. január 1-től kezdve a nélkül, hogy egy krajcárt fizetett volna, 500.000 ember biztosítottat baleset ellen. Az önkéntesen belépő tagok is szaporodnak. Jó példával a kincstár jár elől. A kincstár tudniillik minden eselédjét teljes mérvben biztosította. Remélem, hogy a kincstár példáját mások is követni fogják. Azt hiszem, hogy a hol a községi előljáróságok hivatásuk magasztán állanak, és megmagyarázzák a munkáspénznek, hogy miről van szó, és ott, hol a

Mestitz Mihály és Fiai

Kolozsvár, Maros-Vásárhely,
Unio-utca 3. és 5. Széchenyi-tér 41.

Elvállalnak tulhalmozott készletük miatt igen szép és teljesen kiszáradt

amerikai tölgyfaparketteket,

ugyszintén azoknak jótállás mellett való lerakását. Továbbá bármilyen üzemeltetési munkát és teljes butorberendezéseket a legolcsóbb árak és jótállás mellett. (473.)

Szilágyi Eleonora

Likör, Puncs-szesz és Rum-gyára

KOLOZSVÁRT,

Kossuth Lajos-utca (Belmagyar) 32. sz.
Alapított 1832. — Telefon sz. 239.

Legfinomabb saját gyártmányu és importált Rumok, világhírű Puncs-szesz és a legfinomabb likörök kaphatók a gyár üzlet-helyiségében, valamint minden helyben és vidéki elsőrangú fűszer és csemegé kereskedésben gyári áron. (474.)

Hazai márvány-iparvállalat.

A t. butorkereskedőknek és műasztalosoknak ajánljuk helybeli márványipar vállalatunkat. Elvállalunk minden e szakmába vágó munkákat, de különösen butorokhoz szükséges márványlapokat, magyar, francia, belga, olasz és szerb márványokból izléses és olcsó kivitelben. Vidéki megrendelések gyorsan eszközölnetnek. — Első Erdélyi Márvány Ipar Vállalat Felügyelő Antal utócai Kolozsvárt, Ferencz József-ut 53. szám. (475.)

birtokos osztály patriarkális módon érintkezik azzal a néppel, a melynek közepén él, ott lesz eredmény; azt hiszem, a munkás-segélypénztár fejlődése fogja leginkább megmutatni, hogy mely vidéke az országnak az, a hol egészséges szociális viszonyok vannak."

Szociális tevékenységének eredményeit mutatja ki még a telepítés ügyének ösmertetésével is. Nem aknázza ki a miniszter azt a helyzetet, melyet a szentesi képviselőnek Molnár Jenőnek felszólalása nyújtott, aki többek közt ezeket mondta „mi az, ami a telepítés terén történt? Eddig csak 29—30 telepet állítottak föl." A miniszter kimutatja, hogy 400 telepet létesített, melyeknek területe 14.663 k. hold. De ha egy olyan képviselő is, mint a szentesi, a ki egy kizárólag gazdákból álló kerületet képvisel és teljes tudatlanságot, tájékozatlanságot árul el, akar a miniszter közgazdasági tevékenységéről ítéletet mondani, akkor az ilyen fölületességet ordító ellenőrzése a képviselőnek nem segítségére van a kormány tevékenységének, hanem kerékkötője annak.

Speciell az Erdélyben történő telepítésekről a következőket mondta a miniszter:

„Az új vásárlásokból Erdélyre jut 9902 katasztrális hold. Azt hiszem, az ottani viszonyokat ismerve, a t. Ház csak helyeselni méltóztatik, hogy a legnagyobb súlyt Erdélyre fektetem. (Általános élénk helyeslés.) Erdélyben a Küküllő vidékén kívül, a hol a székelységet kell erősíteni, nagy súlyt helyeztem a Mezősége. De azt hiszem, hogy azoknak, a kik a körülményeket ismerik, nincs kétségük az iránt, hogy a Mezőség a telepítésre legalkalmasabb, mert a népesség kevés, a talaj kedvező és a régiók ott érintkeznek, vagyis a telepéseknek van hová támaszkodniuk." Szép szavakkal méltatta a miniszter egy erdélyi földbirtokosnak, *Eczken Sándornak* a telepítés javára tett nagyszerű alapítványát.

Végül még a vám- és kereskedelmi kérdésekre tért rá a miniszter beszédjében és hangoztatta azt, hogy pozitívet mondani erről ez idő szerint korai lenne, „de legyen meggyőződve a t. Ház, hogy az ország gazdasági érdekei mellett szilárdul meg fogunk állani."

Mindazon, akik figyelik és ösmerik Darányi miniszternek elveit és tevékenységét, meg lehetnek tényleg győződve arról, hogy ez az elv a nagyfontosságú vámkérdésben nem fog változni, a tevékenység energiája nem fog csökkenni. Amint minden tudásával, tehetségével, fáradságot nem ismerő buzgóságával a mezőgazdaság minden ágazatának termelését fejleszti és istápolja, úgy a termények értékesítésének kérdésénél is ott lesz Darányi a helyén. Hogy a magyar közvélemény ebben teljesen megbízhatik, az az ő munkásságának sikere, tetteinek eredménye, fáradságának jutalma.

— **Eczken Sándor.** Az önosság korát éljük. Az egyéni jólétért való küzdelemben lökdösve, tolakodva, taposva embertársait halad az, a ki valami akar lenni, aki több akar lenni a többinél. Kiméretlen erőszakoskodás lefelé, szolgálai meghunyászkodás fölfelé, közönyösség a köz iránt jellemzi az ilyen törekvőket és a ki nem ösmeri, a ki működését csak távolról látja, azt hiszi, hogy a nép valóságos barátja, valóban a közért küzdő az ilyen önös akarnok. Milyen

kevesen vannak az olyanok, akik nevüket jótetteikkel teszik közismertté! És még mennyivel kevesebben azok, akik csak szepet, nemeset, jót tesznek, de nem akarják, hogy nevüket ismerjék! Ez az igazi altruizmus. És egy ilyen altruistát ismerhettünk meg véletlenül a képviselőház e hó 11-iki üléséből. Ez a közért, a magyar földért lelkesülő önzetlen ember *Eczken Sándor*. 1400 holdas mezősegi birtokát följánlta az államnak akkép, hogy nem kíván egyebet, mint attól az összegtől, mely a rajta fekvő kölcsön levonása után tiszta vételárként fönmarad és ami 206.000 koronát tesz, a mig él a kamatját, halála utánra pedig a 206.000 koronát az államnak telepítési célra följánlja. A tényt Darányi miniszter említette föl nagy beszédjében, a nemes alapítványozót csak a képviselőház kérdezősködésére nevezte meg. Lelkes éljenzés fakadt nyomába és nevéből visszhangzott az ország. Örökítsük meg mi is jótettét. Szegedük le, hogy annak ragyogó fénye bevilágítsa az emberek elméjét, szívet, hogy példája nyomán minél több ilyen nemesen, ilyen áldásosan gondolkodó, érző és cselekvő ember akadjon közöttünk.

— **Kolozsvármegye mezőgazdasági bizottságának f. évi február hó 13-án tartott üléséről.** A vármegyei mezőgazdasági bizottság szervezése már régen befejezésre jutott mindenütt, de működésükről alig került a nyilvánosság elé valami. Ezek a bizottságok, mint véleményező testületek, az 1894. évi XII-ik t.-c. 28-ik § ban kreált mezőgazdasági bizottságok felett állanak és ezek működését ellenőrzik, felülbírálják, valamint a törvényhatósági és közigazgatási bizottságokhoz, a vármegye mezőgazdasági ügyeinek előbbre vitele, fejlesztése és irányítása végett javaslatokat tesznek és véleményeket adnak. Szóval a vármegye mezőgazdasági ügyeinek számai jórészt kezeikben összpontosulnak.

Szép hivatás ez, mely körül sokat és eredményesen lehet buzgólni, s tenni kellene ezt a bizottságoknak annál is inkább, mert a földmivelésügyi kormány a mi tudomásunk szerint nagy súlyt fektet ezen bizottságok működésére és ezekből óhajtja kifejleszteni a jövő gazdasági feladatok sikeres megoldásához feltétlenül szükséges gazdatársadalmi szervezetet, melyek aztán megfelelő hatáskörrel felruházva actív tényezőkké válnának az állami és helyi hatóságok keretében.

Mi nagyon szívesen foglalkoznánk ezeknek a bizottságoknak közhasznu tevékenységével és készségesen segitenénk a közvéleményben utat törni azon törekvéseknek, melyek a köz javára fölük indulnak ki, eddigelé azonban sajnálattal kellett tapasztalnunk, hogy jó részt az irattarak számára dolgoztak.

Az első megbízható értesítést ma vettük a Kolozsvármegyei mezőgazdasági bizottság ez évi első üléséről. Ez a tevékeny bizottság a folyó évben is — mint már a multakban kezdeményezőként tette — a kolozsmegyei gazdasági munkások és cselédek között, kik egy gazdaságban hosszas ideig és hűségesen szolgálnak, jutalmakat óhajt kiosztani. Nyolc

jutalmat tűzött ki erre a célra; négyet (à 40 korona) 20 évi, kettőt (à 60 korona) 30 évi, egyet (à 80 kor.) 40 évi és egyet (à 120 kor.) 50 évi hűséges szolgálat jutalmául.

E mellett az okszerű állattenyésztés fejlesztése végett már három év óta rendez a bizottság a vármegye más-más vidékén állatdijazásokat. Az idén két szolgabírói járásban a hazai fajta tehenei és üszői kerülnek díjazás alá, mig egy járásban a bivalyok. Minden ilyen díjazásra 3—3000 koronát irányzott elő.

A községi kölcsönmagtárak létesítésén is sikerrel fáradozik a bizottság, a mennyiben ilyen magtárakat már Fejérdén és M.-Gorbón létesített.

Ezekkel kapcsolatosan kisebb gazdasági gépeket (ekét, boronát stb.) is ad jutalmul a vármegye törekvő kigazdálnak s így a mezőgazdasági kultúra minden ágazatát a szükséghez és anyagi erejéhez mértén fejleszti.

Mi csak kötelességet teljesítünk, mikor a bizottság közhasznu tevékenységét elismerjük és ismertetjük, egyben pedig azon óhajtásunknak adunk kifejezést, hogy bárcsak hazarészünk minden törvényhatósági gazdasági bizottságáról lenne alkalmunk ilyen módon megemlékezni. És hogy ezt megtehessük, a gazdasági bizottságok előadóit és elnökeit arra kérjük, hogy üléseikről, ténykedéseikről lapunkat értesíteni sziveskedjenek.

— **Az állandó gép- és eszközkiállításra** a mult héten küldték el a tervezetet és bejelentő ivateket és annak nyomán az érdeklődésnek olyan nagy foka mutatkozott, hogy a kiállítás sikere már most biztosítottnak látszik és ez a hasznos intézmény már a jövő hónap elején gazdáink rendelkezésére fog állni, ahol minden, a gazdaságban csak szükséges gépet, eszközt, anyagot szolid és megbízható cégektől fog beszerezhetni. Csak mikor mind szélesebb körben fogják ezt a gazdák érdekeit szemelött tartó, a gazdák javára keletkezett új institúciót a gazdák saját érdekükben bevásárlásaiknál fölhasználni, csak akkor fogják látni, mennyi szélhámoságnak, megtévesztésnek, tisztességtelen üzérkedésnek voltak áldozatai mindaddig, amig az utazó ügynökök rábeszélésének, rászédéseinek voltak kitéve. A jövő számban hozzuk már az ország minden részéről bejelentett kiállító névsorát is. Hadd lássa a gazdaközönség is, hogy szükségletének kielégítése a kiállítás útján a biztonság minden garanciájával fog történni.

— **Háziipari tanfolyam Magyar-Fenesen.** Az Erdélyi Gazdasági Egylet által rendezett háziipari tanfolyamok sorában immár a negyedik a Magyar-Fenesen e hónap 11-én megalakított kosárfonó ipari tanfolyam. Ha sikeresen folytak ezek a tanfolyamok a másik három községben, ugyanez a siker Magyar-Fenesen fokozottan fog előállani. Népe ügyes, szorgalmas, törekvő; vezetői lelkesek, buzgók, tevékenyek; viszonyai megkívánják egy olyan odahaza üzött mezei ipart, ami nemcsak a házi szükséglet kielégítésére, de a fölöslegesen előállítottból való pénzelésre is képesíteni fogja ezt a népet. Az a 36 legény, a ki a

tanfolyamra jelentkezett, minél hamarabb meg fogják tanulni a kosárfonás hasznos mesteriségét és ez apáról fiúra és unokára fog öröklődni. A községben levő áldásosan működő gazdakörnek kitünő hatása van a nép erkölcsi és szellemi jólétének emelésére, de szintugy az anyagi jólétre is, mert hiszen a gazdakörből indult ki az a mozgalom, mely az ipari tanfolyamnak fölállítását is kérte.

— A székely lentermelés érdekében. A földmívelésügyi miniszter elhatározta, hogy a háromszéki lentermelés érdekében indított akció sikerének biztosítására segélyt utalványoz lenbeváltó telep létesítésére. Egyidejűleg meg fogják kísérteni a termelt lennek ipari feldolgozását is.

A székely-keresztúri állatkiállítás.
Az udvarhelyvármegyei gazdasági egyesület az Erd. Gazd. Egyesület közreműködése a m. k. földmívelésügyi miniszterium és az O. M. G. E. támogatásával folyó hó 28 án Székely-Keresztúrott *tenyészbika és üszökiállítást* március 1-én pedig *országos jellegű tenyészállat-vásárt* rendez, melyre a tiszta magyar erdélyi fajta tenyésztők és községek figyelmét, addig is, míg részletes programunkat kiadjuk, felhívjuk. E kiállításon állataikkal meg szoktak jelenni az összes nevesebb erdélyrészi tenyésztők, így a vevőknek bő alkalmuk nyílik a legjobb tenyészállatot megvásárolni, viszont az a körülmény, hogy a vevők nemcsak a vármegye területéről kerülnek ki, de nagy számmal jönnek a magyar szent korona összes országaiból, sőt a balkán államokból is, a kiállítókra bir nagy jelentőséggel, a mennyiben jeles tenyészállataikat el is adhatják. A rendező bizottság elnöke *Hollaki Arthur* főispán, titkára *Hlatky Miklós*.

— A kuria döntése. A ki vetőmag eladásával foglalkozik, külön kikötés és jótállás nélkül is tartozik középszerű magot adni; ha tehát oly magot adott el, a melyről kellő gondosság mellett tudnia kellett, hogy annak csiraképessége legalább is kétes, és e szerint a szerződés betöltésénél kellő gondossággal nem járt el, az ebből eredő kárért a vevőnek felelős.

— **Elítelt gépügynökök.** Winkler Simon és Schweitzer Mór gépügynököket a budapesti büntetőtörvényszék a múlt héten egyenkint 8-8 hónapi börtönre ítélte, mert Szönyegi István sárbogárdi földmives nevére egy megrendelési lapot és egy 615 forintra szóló váltót hamisítottak.

Sárga János

ékszerész és órás, Kolozsvártt,
Wesselényi Miklós-utcza 11. sz.

Nagy raktárt tart mindennemű arany, ezüst és drágakő ékszerekből. Arany, ezüst, aczel, nikkellal és ébresztő órákból. Készít új ékszereket a legszebb kivitelben, valamint ékszer és óra javításokat pontosan. (557.)

Képes nagy árjegyzék ingyen és bérmentve.

Részletfizetésre kedvező feltételek mellett.

NÉPBANK RÉSZVÉNYTÁRSASÁG KOLOZSVÁRTT

Deák Ferenc-utca (ezelőtt: Belközép-u.) 37. sz. alatt (Korbuly-ház) olesó jelzalog és váltókölcsönöket nyújt és **BETÉTRE 5 1/2 SZÁZALÉK KAMATOT AD.**

(412.)

Melyik lapra fizessünk elő?

Az erdélyi részekben ezt a kérdést rég eldöntötte már a nagyközönség s immár több, mint **20 éve** részesíti nagybecsű támogatásában

az „Ellenzék“-et,

mely programjához hiven küzd ma is hazánk függetlenségeért és gazdasági felvirágzásáért.

Legutóbbi nagy érdeme az

„Ellenzék“-nek,

hogy a hazai ipar és termelés pártolására vonatkozó akciót is ő indította meg s azóta folyton a legnagyobb buzgalommal küzd mellette.

Melyik lapra fizessünk elő?

a válasz tehát nem lehet más, mint

az „Ellenzék“-re,

melynek kiadóhivatala szívesen szolgál mutatószámával bárkinek.

Előfizetési ára:

(514.) Egy óra . . . 3 korona
Három óra . . . 8 korona.

Magyar Jelzalog-Hitelbank

Képviselőség Kolozsvártt

(Jókai-utca 2. sz., gr. Rhédey-ház, I em.)

Az intézet alaptőkéje 30 millió korona.

4%-os és 4 1/2%-os

Záloglevélkölcsönöket

nyújt és pedig 4%-os kölcsönt földbirtokra: 50

évi törlesztéssel 5 százalékos,

nagyobb városokban fekvő hazakra 40 évi törlesztéssel 5-40 százalékos évi részletfizetés mellett és

magasabb leszámítási árfolyam mellett 4 1/2%-os záloglevélkölcsönöket földbirtokra 50 évi törlesztéssel 5-40 százalékos és nagyobb városokban fekvő

hazakra 42 1/2 évi törlesztéssel 5-65% évi részletfizetés mellett.

A jelzalogul felajánlott erdélyrészi ingatlanok értéke

kére és a megszavazandó kölcsön összegére nézve

az **Erdélyi Gazdasági Egylet**

bizalmi férfiak véleményét. (1.)

A bank képviselőségénél kaphatók 4% és 4 1/2%-os

záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes

záloglevelek, 3%-os és 4%-os nyereségmentes

ÜZLET, FORGALOM.

Budapesti gabonatözsde.

Febr 14.

Amerika háromnegyed centtel magasabb jegyzéseket és a buzakészletek erős apadását jelenti, miért is szilárdabb irányzat uralkodott. A készárúüzlet meglehetősen fejlődik, de még kérdéses, vajjon oly tartós lesz-e a javulás, hogy a natáridők tovább emelkedjenek. Mindenesetre sok függ az időjárástól, vajjon a Duna nemsokára hajózhatóvá válik-e.

Készárúüzlet

35,000 q. buza kelt ma el tartott irányzat mellett

2 és fél fillérrel drágább áron. Nagyobb hajórakományokat a hajózás megnyitására vettek. A legmagasabb ár 7-95, a legalacsonyabb 7-10 kor. volt.

Egyéb gabonaművek közül rozs 7-28 és fél koronán, tengeri 6-85 koronán, zab 6-40—6-80; árpa 6-20—6-35 kor. áron kelt el.

Budapesti állatvásár.

Felhajtás: *Vágómarhából*: 2628 db, ebből 457

elsőrendű, 2031 másodrendű. — Magyar fajta 1865;

ökör 1779, tehén 683. Árak 100 kg.-ként magyar

hízott ökörnél 42—48; 52—58; 60—66 kor; tarka hízott

ökörnél 46—66 kor.ig; tehénnél 40—62 kor.ig; növendék-

marhánál 46—60 kor.ig a minőség szerint. Az irányzat

élenk a budapesti konzervgyár bevásárlása következtében a

nagyobb felhajtás dacára az áruk változatlanok. *Borjúvá-*

sárra került 333 db, 82—96 és 72—84 fill. árban kg.-ként mi-

nőség szerint. *Báránny* eladatott 1738 db, darabonként 5—9

koronáért. Ferencvárosi *sertésvásárra* febr. 8-tól 14-ig ér-

kezett 6444 db. A tartós kedvező hideg időjárás folytán

a vásári hangulat élénk, áruk szilárdak.

Öreg nehéz (páronként 400—150 kg.) kg.-ként 76—90 f.

„ 300—350 „ „ „ 86—92 „

„ 250—280 „ „ „ 84—90 „

Malac „ — — „ „ 64—74 „

áron kelt el.

Mezőgazdák figyelmébe!

Elismert kitünő hazai gyártmány!

1600 gőzoséplőkészlet üzemben!

Czím:

ELSŐ MAGYAR

gazdasági gépgyár

RÉSZVÉNY-TÁRSULAT

BUDAPESTEN,

KÜLSŐ VÁCZI-ÚT 7. SZÁM.

Gőzoséplőkészletek

2 1/2, 3 1/2, 4, 4 1/2, 6, 8, 10, 12, lóerejűek.

Magánjárók (úti moz-

donyok)

Kérjük minden szakbavágó kérdéssel bizalommal hozzánk fordulni, készséggel adunk kimerítő és felvilágosító választ.

Árjegyzék kívánatra díjmentesen k. l. d. t. k.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Több munkatársunknak. A beérkezett kéziratokat beérkezésük időrendjében szoktuk közölni, ha csak különös aktualitásuk a rögtöni közlést nem teszi szükségessé. A gazda télen annyira ráér az irodalmi munkássára, hogy most abban a szerencsés helyzetben vagyunk, hogy kézirat van bőven és ez az oka annak is, hogy a később érkező kéziratok csak beérkezésük sorrendjében, tehát némelyik kissé későbbben közölhető. Szíves türelmüket és elnézésüket kérjük. Üdvözlöt.

A LAPFELÜGYELŐ BIZOTTSÁG FELÜGYELETE MELLETT:

Felelős szerkesztő és kiadó:

TOKAJI LÁSZLÓ.

Társ-szerkesztő:

JAKAB LÁSZLÓ.

Segéd-szerkesztő:

ÉBER ERNŐ.

AZ ERDÉLYI GAZDASÁGI EGYLET TULAJDONA

H I R D E T É S E K.

Kitünő minőségű

tölgy-makk-ot

nemkülönb mindenféle erdőszeti fa, cserje és gyümölcs magot ajánl a

Magyar magpergető-gyár (562.)

FARAGÓ BÉLA Zala-Egerszegén; minden kiállításra kitüntetve, legutóbb

Párisi világiállításán ezüst éremmel. — Árjegyzék kívánatra.

Szőlőkaró-eladás.

Kitünő minőségű hasított, hegyezett és tisztított tölgyfaszőlőkaró 1 méter 80 cm. és 2 méter hosszban bármely állomásra szállítva minden mennyiségben kapható

NEY ARMIN faterkedőnél **KOLOZSVÁRTT**, Kornis-utca 1. sz.

(585.)

Erdeifa csemeték,

Koronás gyümölcsfa oltványok

és

gyümölcsfa vadoncok

nagy mennyiségben és olcsó áron

kaphatók méltóságos Gróf

Szapáry László

erdészeti intézőségétől

Muraszombatban.

Kivánatra árjegyzékek

ingyen és bérmentve.

(573.)

BOR. 1-2 éves homoki ó-bor, 22 krtól 24 krig. Ujbor 22 krtól 50 krig.

Szőlővessző. Fajtiszta, kitünően beérett 11 jeles csemege- és 11 borfajból. Sima vessző 2 és fél frtól felfelé. 2 éves gyökeres 12 frtól felfelé.

Nemes eperfa. 2-3-4-5 éves igen erős csemete 6 láb magasan ojtva 30 krtól 60 krig. Nagyban vételnél 40-50 százalék engedmény.

Birs és Lasponya. Rendkívül nagygyümölcsű 7 fajban. Vannak rendelőim, kik ezer számba ültetik, mert rendkívül hamar és bármilyen talajban bőven terem. A szép növése 2-3-4-5 éves fák drbjá 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél olyan engedmény, mint az epernél.

Spanyol meggy. Pándi vagy Körösi meggy. Gyümölcse rendkívül keresett, mert befőzésre legalkalmasabb, 2-3-4-5 éves fák drbjá 15 krtól 50 krig. Nagy vételnél oly engedmény, mint az epernél.

Diófa. Könnyű törű, 2-3-4-5 éves fák ára 15 krtól 50 krig. Nagyobb vételnél 40-50 százalék engedmény.

Mindentéle nemes gyümölcsfa. Körte, alma, szilva, őszibarack, cseresznye, meggy, szelid gesztenye, lasponya, szomorú alma, szomorú eper magas és törpe alakban. Ár 15 krtól 50 krig. Nagyban vételnél tetemes engedmény. (426. II.)

Kiselejtezett oltvány. 2-3-4-5 éves példányok ára 2, 5, 7, 10, 15 kr.

Mindentéle Vadoncz. 1000-re 5-85 frtól 19 frtig.

Akác, 1-2 éves, 1000-re 3-50 frtól 12 frtig. Végtelen nagy készlet.

Sövénykészítésre gleditsea (Jepényfa, Krisztus koronája), 1-2 éves, 1000-re 4 frtól 14 frtig.

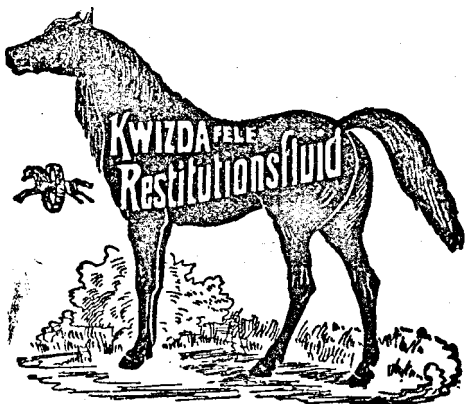
Sövénykészítésre maclura aurantica 1000-re 5-85 forinttól 20 forintig.

Kertieszköz. Horoló szőlőültető vas, kerti fűrész, olló, görbe szemző, valamint ojtókés, jelfa, ojtókenőcs igen olcsó áron és kitűnő anyagból.

Viszonteladók kerestetnek s ezek 5-10 20-30 százalék engedményen túl 6 heti, esetleg 4-6 havi hitelt is kapnak. Ár- és névjegyzéket küld:

Unghváry László Czeglédről.

Kwizda-féle Restitutionsfluid.

40 év óta udvari istállóban, e nagyobb katonai és polgári istállóban használatban, nagyobb fáradozás előtti és utáni erősítésre, rángatózásnál az idegek merevségénél stb. A lovakat az idomításnál kiváló tevékenységre képesíti. Valódi csak a fenti védjeggyel, kapható Ausztria-Magyarország összes gyógyszerüzeteiben és drogueriáiban.

Franz Joh. Kwizda cs. és kir. osztr.-magyar és román kir. udvari szállító, kerületi gyógyszerésznél Korneuburg, Bécs mellett. (328. I.)

ACETYLEN.

Klemm & Novák Kolozsvárt

zállít oly Acetylen-készüléket, mely minden gényeknek megfelel. Ezzel az összes hiányok pótolva vannak.

Következő tulajdonságokért kezesség vállalatik **explodálási biztonság,** **önműködő és gazdaságos gázfejlesztés,** **utólérhetően tiszta és gyors utántöltés,** **szolid kivitel és egyszerű kezelés.**

Saját szabadalom Európa és Amerika legnevezetesebb államaiban.

Ajánlanak továbbá **Acetylen-berendezések kivitelét, minden nemben és nagyságban.**

(Prospectusok, elismerő levelek, költségvetések ingyen és bérmentve)

Prima Carbíd minden időben napi áron szállítatik. **Ércnyomdai munkák** minden faja. réz, sárgaréz, cink, alpaka stb.-ben rajz vagy modell után gyorsan és olcsón készítettik.

A bevezetési szakmában jártas, szolid képviselők kerestetnek.

(549)

HAZAI IPAR!

Wein Károly és Társai

szövőgyár, KÉSMÁRK

(536.)

elismert hirneves

Szepességi Vászon

és

Damaszt árui

minden nagyobb üzletben kaphatók.

Gyáraiból származó minden darab áru

ezen védjeggyel van ellátva.

HAZAI IPAR!

A szőlőtelepek befecskendezéséhez, valamint a gyümölcsfákat károsító rovarok, továbbá a szegecs és tor-

máncs teljes kiirtására

Mayfarth Ph. és társa féle szabadalmazott

önműködő

ugy hordozható, mint kocsi- szerelt

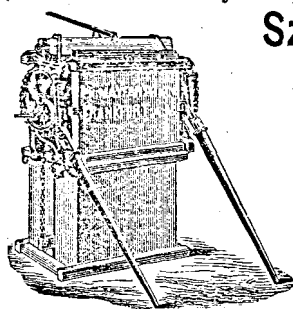
„Syphonia“

fecskendő, a legjobbaknak bizonyultak, a melyek szivatt,uzás nélkül a folyadékot önműködőleg a növényekre permetezik.

Széna-préseket

széna, szalma, len, gyapot, fagyapot és bőrök tözeg csomagolására stb.

A legjobb vetőgépek

Mayfarth Ph. és társa legujabb szerkezetű

„AGRICOLA“

(tolóvetőkerék-rend-

szert) vetőgépei

Mindenmü mag- és

különböző magmeny-

nyiség számára, váltó-

kerékek nélkül, dom-

bon avagy síkon, a

legkönnyebb járás, legnagyobb tartósság és mind a

mellett a legolcsóbb ár által tűnnek ki. A lehető leg-

nagyobb munka-, idő- és pénzmegtakarítást teszik

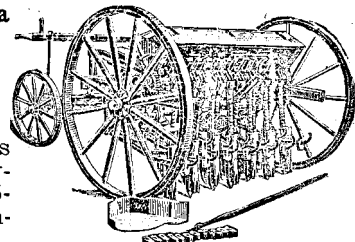
lehetővé! Különlegességeket széna- és szalmaprések

kézi használatra, kukorica morzsolók, cséplőgépek,

járgányok, gabonarosták, trieurók, ekék hengerek és

boronákban a legujabb rendszer és elismert legjobb

alkotás alkalmazása mellett gyártanak és szállítanak

Mayfarth Ph. és társa

cs. és kir. kiz. szabad. mezőgazdasági gépgyárak

BÉCS, II. Taborstrasse 71. (540.)

több mint 400 arany-, ezüst és bronzéremmel kitüntetve — Kimerítő árjegyzékek és elismerő okiratok kívánatra ingyen küldetnek. Képviselek és ismét-eladók alkalmaztatnak.

12280. szám.

II./2-a.

Rozs szállítás iránti hirdetmény.

A kolozs-tordai m. kir. állami ménegazdaság 131 métermázsa rozs szükségletének biztosítása végett folyó évi február hó 25-én d. e. 10 órakor zárt írásbeli ajánlatok útján, nyilvános ajánlati versenytárgyalás fog tartatni.

Az 1 koronás bélyeggel és 10% bánatpénzzel ellátott mintázott ajánlat, melyben kiteendő, hogy ajánlattevő a szállítási feltételeket ismeri és elfogadja, — legkésőbb a fent kitett határideig a m. kir. állami ménegazdaság intézőségéhez **Kolozspuszta, u. p. Kolozs juttatandó**, honnan pályázni szándékozóknak a szállítási részletes feltételek kívánatra megküldetnek.

A rozból 100 q. a kolozskarai, 31 q. a tordai magyar állami vasuti állomásra szállítandó.

Budapest, 1901. január hó.

(586.)

M. kir. Földmívelésügyi Minister.

AZ AVENARIUS-FÉLE SZABADALMAZOTT

CARBOLINEUM

szőlőkarók tartóssátételére rendkívül alkalmas.

Az eljárás hatásos, egyszerű és olcsó. A karóknak ezen tartóssága nagy munka és anyagmegtakarítással jár. Egyaránt ajánlható puha és kemény karók telítésére.

A telítést legcélszerűbb télen végezni, hogy a szőlőkarók használatba vétel előtt kiszáradhassanak.

(499. I.) **Avenarius R. Amstettenben.**

Központi iroda: BÉCS, III./1.

Készséggel szolgál leírások és utmutatásokkal ingyen és bérmentve.

François Lajos és Társa

cs. és kir. udvari szállítók, Fülöp Szász Coburg
Gothai herceg Ő Fensége szállítói,
(513.) **pezsgőborgyárosok,**

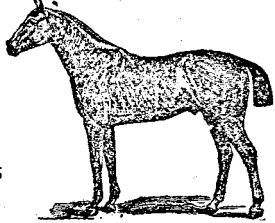
BUDAFOK (Promontor).

Tizenkét elsőrangú kitüntetés.

Pezsgőboraink minden előkelő étterem, kávéház
és csemege üzletben kaphatók.

Kívánatra árlappal és ajánlattal készséggel szolgálunk.

Megvételre

kerestetik

egy pár erős testű gyorsjárású nagyobb **dupla Ponny**, valamint **egy pár** közép nagyságú vérbeli **juckker hintós ló**. Ajánlatokat kérem az ár, kor és szín megjelölésével

Horváth Kálmán

czimére **Veszprémbe.** (583)

FEHÉR FERENCZ-féle

„FORGÓ VIHARÁGYUK.”

Magyar, Ausztria és Schweicz területén szabadalm. találmány
jégverés, fagy, köd és dörkárosodások ellen.

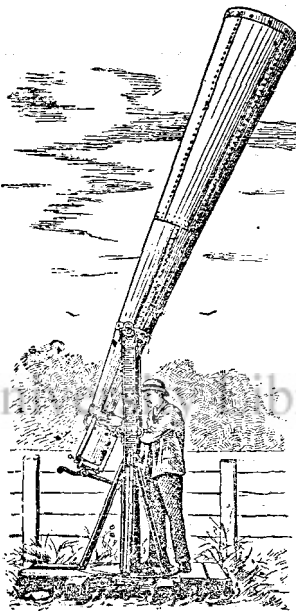
A feltaláló ajánlja több rendbeli gyorstüzelő viharágyuját, melynél a veszély a viharágyura alkalmazott biztosító készülék által teljesen ki van zárva. A „**forgó viharágyuk**” minden eddig üzemben levő viharágyut felülmúl, s hivatottak azokat versenyképtelenné tenni. Viharágyuim ára a helybeli vasúthoz szálítva 2.50 frt, csomagolási díjon kívül a következők:

A) 120 frt, B) 105 frt, C) 90 frt, D) 75 frt.

Kérem a nagyérdemű közönség becses megrendeléseit, tekintettel a tavasszal érkezendő tömeges megrendelésekre, mielőbb eszközölni sziveskedjék. (577.)

Prospektus ingyen és bérmentve.

Fehér Ferencz épület és műlakatos
Budapest, VI., Lehel-u. 10.

Gazdák Biztosító Szövetkezete

Budapest, V., Mária Valéria-utca 10. (Thonet udvar)

az Országos Magyar Gazdasági Egyesület

ugyis mint a

Gazdasági Egyesületek Országos Szövetsége

erkölcsi támogatásával.

Alakult: 1900

Biztosítéki alap:

Kormány hozzájárulása . . . . . 400,000 kor
Alapítványok és üzletrészekben . . . . . 1,200,000 kor.

Összesen: 1,600,000 kor.

BIZTOSÍTÁSOKAT ELFOGAD TŰZ- ÉS JÉGKÁR ELLEN.

Az üzlet eredményében biztosított tagok a díjarányban részesülnek. Biztosítási ajánlatokat elfogad közvetlenül a központ vagy a képviselők közvetítésével. Felvilágosítással és nyomtatványokkal minden irányban készséggel szolgál

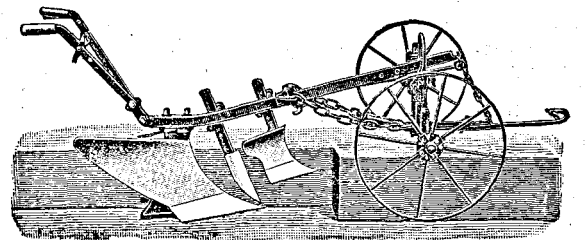
(498.)

az igazgatóság.

(495.)

Magasabb qualificatióval és megfelelő gyakorlattal bíró gazdasz főtiszt, igazgatói vagy más bizalmi állást keres. Időszaki megbízásokra is reflektál.

Egyetemes- és mélyművelő-ekék

acél gerendelyvel, állitható szarvakkal,
páncéllemezekkel, acélöntvény-eketesttel.

Többvasú ekék,
Finom-, szántó-, csukló- és rétboronák,
Háromtagú- és egytagú hengerek,
Szabadalm. egyetemes-sorvetőgépek.

UMRATH ÉS TÁRSA BUDAPEST,

V., Váci-körút 60. szám.

Gőzcseplőkészletek 12 lóerőig. Ipari mozdonyok 100 lóerőig.

(544. 1.)

KIS HIRDETÉSEK

Egészen új magburgonya!

Gáspár-féle „Székely kincs“ két kitűnő faj keresztezéséből nyert korai rózsaszín kifli burgonya, mely mesés bőtermősége és betegség ellentálló képességénél fogva eddig páratlanul áll — **A gumó alaja:** kifli. **Szine:** szép rózsaszín. **Húsa:** sárga. Mint kitűnő csemege és leghálásabb gazdasági faj **méltán nevezhető a jövő burgonyájának** 50 Ko: 9 kor., 25 Ko: 5.20 kor 10 Ko: 3 kor., 5 ko: 2 korona. Ugyanezen árban elkülönítve termelt fajtisza **Székely tengeri** kapható: **Gáspár Antal** gyümölcsstelepen **Maros-Vásárhelyt.** (545.)

Hazafiak!

(359.)

Üzletünknek 30 év óta megszerzett jó hírnevét továbbra is fenntartani óhajtjuk, dacára hogy az általános árfelemelés bekövetkezett, üzletünkben még a régi jutányos árban szolid kiszolgálás mellett minden kézmű, rövidárú, vásznak, cipő, kalap és gyermekjáték kapható és iparkodunk a külföldi árukat honi készítménnyel kicserélni. Nagy raktár **zsebro-bőrből**, különleges férfi és női kivágott gombos és magas tűzős cipő árúban.

Monogramok és himézsek a legújabb minták jutányosan előnyomtatnak.

Központi nagy áruház!

KOHN LAJOS ÉS TÁRSA

Kolozsvár, belhid-utca 24. (a m. kir. posta-palota mellett.)

Föld- és háztulajdonosok, kik olcsó kamatláb és előnyös visszafizetési feltételek mellett kölcsönt óhajtának felvenni, avagy pedig a már meglévő magas kamatú tartozásait olcsóbb kamatú kölcsönrel felcserélni óhajtják, forduljanak felvilágosításért **Somogyi Imre bankbizományos ingatlan és jelzálog forgalmi intézetéhez** (Budapest, Erzsébet-körút 23.) Ugyanott állami vagy magánhivatalnokoknak, katonatiszteknek és kereskedőknek kötelezvényre v. váltóra diszkrétan és utódijazás mellett előnyös feltételű kölcsönök eszközöltenek. Levélbeli megkeresésekhez válasz bélyeg melléklendő. (584.)

Bellán Mátyás, Bács-Csében. Kender- és kötélárúipartelep. Készít: kéve- és portiókötteleket kézi kötözéshez, mindennemű gazdasági kötélárut. hajó-, ha-

▲▲▲▲▲▲▲▲▲▲

Géptulajdonosok becses figyelmébe ajánlom a szalma és törekkkel való fűtést, cséplés alatt, különösen olyan vidéken, ahol a szén s fa drága, szalma vagy törek 5 vagy 6 korona napi kiadás, ilyen szalma fűtő készletet bármelyik gépre lehet alkalmazni. Bővebb felvilágosítást ad **Gombos József Székely-Kocsárd.**

Egy fiatal gépkezelőt gazdasági gépek kezelésére szintén nálam lehet kapni, minden gazdasági kiküldetést rá lehet bízni, józan, szorgalmas életű, éves állást keres. (574.)

▼▼▼▼▼▼▼▼▼▼

lász és ruhaszáritó-kötelet, dohánz-, komló-, zsák-zsineget, lópokrócot, gerebenezett bácskai kendert és csepűt. Tessék árlapot kérni! (517.)

A tavaszi tömeges megrendelések miatt kérem a t. gazdaközönseget, hogy kitűnő faju fűzfa dugványaimból — tavaszi szállításra — a megrendelést már most megtenni sziveskedjenek, hogy a kivánalmaknak pontosan megfelelhessenek. Araim ugyanazok maradnak; 1000 drb 30 cm. hosszú dugvány csomagolással itteni vasútállomásra szállítva utánvételes küldéssel. Kaspi fűzből 4 korona, Vágvölgy fűzből 6 korona, Kender fűzből 7 korona, Vágvölgy kincse 5 korona. A nemes kosárfűz termelésnek Magyarországon nagy jövője van s az egyébként haszontalan területek — kosárfűzzel telepítve — biztosabb és nagyobb jövedelmet adnak bármely más gazdasági kultúrnövényénél. Előjegyzéseket elfogad **Szekeres János** urad, nemesfűztelep kezelő, Galgóc (563.)

Tyúkszemektől ha biztosan szabadulni akar, 1 K. 20 fillér — bélyegben is — beküldése

ellenében bérmentve küld 1 üveggel

(569.)

Csiszár Antal, Arad.

Röck István Budapest-Kelenföld. Gőzgépek, gőzri-, hűtő-, tégl- és olajkazánok. Malom-, jéggyári berendezések. (542.)

„Grand Prix“ (a legnagyobb kitüntetés)

a párisi világkiállításon.

Alfa Separator R. J.

ezelőtt Pfanhauser A.

Iroda: Budapest, V., Bathory-utca 4.

Szár: Budapest, V., Petneházy-utca 6/8.

Tejgazdasági Gépgyár.

Szállít tejgazdasági eszközöket és gépeket!

Jehenezetek, tejgazdasági telepek, tejszövetkezetek berendezése!

Mindig friss sajtoltó por és folyékony oltó!

Árjegyzékkel, költségvetéssel, utbaigazítással készséggel szolgálunk.

(546.)

Kis-Küküllővármegye gazdabizottságától.

Szám 82./901. gb. Pályázati hirdetmény.

Kis-Küküllővármegye gazdabizottsága az általa Dicső-Szent-Mártonban létesített gyümölcsfa iskola és kertészeti telep kezelésénél alkalmazandó kertészi állásra ezennel pályázatot hirdet, s felhívja pályázni kívánókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket a bizottság elnökéhez czimezve legkésőbb **folyó évi február 20-ig** bezárólag, annál is inkább mütassák be, mert a később érkező pályázatok nem fognak figyelembe vétetni.

A kertész évi fizetése havi utólagos részletekben kiszolgáltató 600 koronában és természetbeni lakásban van megállapítva, melynek fejében úgy a gyümölcsfaiskola és kertészeti telep összes munkálatait, valamint a kórházi kert, továbbá a törvényhatósági utak mentén a vármegyei gazdabizottság által vezetett faültetési munkálatokat és a bizottság által létesített, vagy létesítendő kosárfonó fűz telepeket kezelni, a felsorolt összes telepek munkáit vezetni és felügyelni tartózik.

Minthogy pedig népünknek a kosárfonásban való tanítását és gyakorlását gazdabizottságunk egyik igen fontos feladatának tartja, kosárfonásban jártas egyének a pályázatnál előnyben részesíttetnek. — Földmívelésügyi Minister úr 6 nagyméltósága 50411. sz. rendelete szerint ezen kertészeti állásra csak olyan egyének alkalmazhatók, kik vagy valami állami kertmunkás iskola, vagy legalább is fatenyésztési tanfolyamnak sikeres elvégzését igazolják. (570.)

Kis-Küküllővármegye gazdabizottsága.

Dicsőszentmárton, 1901. évi január hó 29.

SÁNDOR JÁNOS, főispán, elnök.

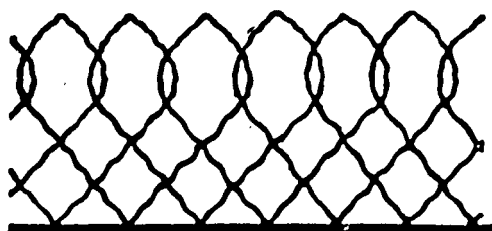
LÉBER GYULA

első erdélyi sodrony szövét-fonat és szita-áru gyára

KOLOZSVÁRT, Egyetem-utca 12. szám.

Telefon 439.

Ajánlja minden e szakba vágó munkáit, ugymint: kertek, erdők, vadaskertek, szőlők, sírhelyek, stb. bekerítéséhez való **Gép-sodrony-fonatait**, majorsági udvarok fo-

Fischer Lipót

kemigráfiai műintézete

Budapest

Kossuth Lajos-utca 15. sz.

Klisék

mindennemű nyomtat-

vány képes illusztrált kiállítás

számára a legjutányosabb árakon váll-

latatnak és a legtökéletesebben

készíttetnek el.

Vidéki megrendések

is pontosan

eszközöketnek.

(415.)

nattal való bevonását; pincze, padlás, felső világossági, magtár és éléskamra ablakok rostélyzatát, áthányórosták, szén, koks, kavics válogatásához; szikrafogók gépekhez. Zöldre festett légy szövet, szelelő és löherosták. Backer-féle rosták és egyébféle használatra vas-, réz- és cziinszövetek, Kruppa-sodrony szegélyzetek, aczél tüskés sodrony-kertek s. a. t. bekerítésére. Különféle mintákban, fakeretbe foglalt rosták és szíták, ruganyos ágybetétek (mátráz), sodrony-láb-törlik. Képes árjegyzékkel kívánatra ingyen és bérmentve szolgálunk. (839.)

Kishirdetéseket felvételnek (minden héten csütörtök délig): a Kiadóhivatalnál, Kolozsvárt, Deák Ferencz-u.: 13. sz. emelet.

Előre fizetendő

KIS HIRDETÉSEK.

Levélbeli tudakozódásokra felvilágosítást ad a kiadóhivatal, ha a szükséges válasz levéllyel megelégedtetik

Ezen rovatban minden 20 cm., vagy ennél kisebb területű — 50 szóig terjedő — hirdetés egyszeri közlése 1 koronába kerül. Egész évi (52-szeri) közlés ára: 48 korona mely évnegyedenként, vagy havonként is fizethető. A hirdetés legkönnyebben megrendelhető utalványlapon, melyre a szöveg is felírható. A jelzett mennyiségen felül minden szó 4 fillér vagy minden 1 cm. 5 fillér. Tudakozódásoknál csak a kishirdetésekre számunkra kell hivatkozni. Tümpeldány csak egy küldetik!

Alkalmazást keresők:

Gazdatiszti állást keres vagy ideiglenes munkát is elfogad igen ügyes gyakorlati gazda. Címe 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Kovácsnak ajánkozik teljesen képzett gyári kovácssegéd uradalmakba. Címe 336. szám alatt meg tudható a kiadóhivatalban.

Kertész, ki a kertészetben, virágházi növények, konyha- és gyümölcskertészetben a legmodernebb módon jártas, elsőrendű bizonyítványokkal rendelkezik, április 1-re városi vagy falusi állást keres, (esetleg márczius 1-re is lehet a belépő idő). Címe: Zecker Ágost, Laposmajor, u. p. Orosháza. (566.)

Kezelőtiszt

állást keres azonnali belépésre a gazdaság minden ágában jártas, 18 évi gyakorlattal, földmives és tejjelgazdálkodási szakiskola üzletvezetői tanfolyamot végzett, 33 éves, nős gazdatiszt. Cím: Németh István Bobda, Torontálmegye. (565.)

Alkalmazást nyernek:

GAZDASÁGI segédtsízt keresnek márczius 1-én belépésre. Gazdasági tanítástól jól végzett, a német nyelvet szóban és írásban bíró pályázók kérvényüket a kellő bizonyítványmásolatokkal fűlve a Sopron Szt.-Mártoni tisztartóssághoz küldjék be. (567.)

Különfélék.

Gyümölcsfák

minden nemei 1-6 éves példányokban kaphatók hiteles elnevezéssel, valamint sima szőlővesszők

PETROVAY GYÖRGY faiskolájában

Nagy-Kürü, Szolnokmegye. Árjegyzék bérmentve küldetik. (519.)

Hantz Sándor

könyvkötő.

Ezelőtt Hantz György társa, Kolozsvárt, Jókai-utca 2. szám.

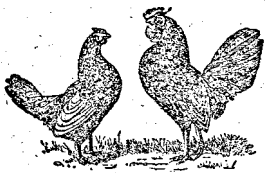
E szakmához tartozó munkákat versenyt felülmúló izléssel tartósan és olcsó árért készítik. Füzetek fél vagy egész évi elszámolásra történhetnek. (555.)

A címre kérem vilgázni

Gyümölcsfák és szőlővesszők, legnemesebb fajokban megrendelhetők Teleki János faiskolájában, Balaton-Henye, posta Köveskál. Tessék árjegyzéket kérni. (534.)

Első magyar „Gumosit” bélyegző-gyár. Budapest, VI., Lovag-utca 19. sz. Készít: „Gumosit” bélyegző-készülékeket, ládák, zsakok, egyenetlen tárgyak és állatok lebélyegzésére. Vegyileg preparált, különféle színű olajfestékeket M. kir. szab Hordó-tapaszt. Nagy választék minden nagyságu rugyanta bélyegzőkben és párnákban. Különlegesség: Zsebben hordható állatbélyegzők. (516.)

„Megvételekre keresek erdélyi kopasznyakú baromfit, de csak tisztavérűt, fehér tollazattal, iher csőrrel és fehér. — csontszinű lábakkal.

Bauer Róbertné, Hecse, u. p. Győr. (554.)

Siposs Andor Gyula, mechan. kötszővő és harisnyaneműek gyára, Kassán. A cs. és kir. hadsereg, a m. kir. honvédség, a m. kir. csendőrség és a lötenyész-tési intézetek szállítója. Készít középfinom és finom női, férfi és gyermekharisnyákat, alsó ingeket, nadrágokat, kötött mellényeket és keztyűket stb. stb. versenyképes árban és minőségben. Különlegessége: kötveszővött géptisztító kendők. Védjegye: „Hungaria” Árui kaphatók a legtöbb előkelő divatkereskedésben. (518.)

Varga Pál

czimbalomgyártónál a ki czimbalmot vesz, ingyen fog megtanulni czimbalmozni, a nála megjelent czimbalom-iskolából, tanár, avagy tanítási nélkül. S a ki egy héten csak egy órát áldoz rá naponként és nem képes fölfigni, annak köteles vagyok visszaadni a czimbalom vételárát hiány nélkül. Üzlet: Budapest, VIII. ker. Rökk-Szilárd-utca 3. Képes nagy árjegyzék ingyen. (507.)

Simonffi István mezőgazdasági gépgyára, vas- és fémöntője Kolozsvárt, Kultorda-utca 48. sz. Telefon 85. sz. — Kivánatra árjegyzék és költészsámítás bérmentve küldetik. (464.)

Gazdasági iroda Kolozsvárt.

Ferencz Dezső Jókai-u. 4. sz. Elvállal mindennemű megbízásokat, eszközöl és közbenjár:

Birtok vétel vagy eladásoknál,

Birtok bérleteknél,

Biztosítások szakszerű felvétele és károk képviselőjénél,

Gazdasági termények, cikkek és szükségletek eladása vagy jutányos beszerzésénél,

Uradalmak és nagyobb bér gazdaságok elszámolásának szakszerű felülvizsgálata, Szeszgyárak, malmok és villanyvilágítási berendezéseknél különösen előnyös forrásokkal szolgál.

Megkeresésre díjlanul válaszol, s csak lebonyolított üzletek után kíván díjazást. (487.)

Vételre: keresetük egy jó minőségű 200 kat hold területű mezősegi és egy ugyan olyan nagyságu birtok bármely vidéken. Eladásra: kínálatuk több kisebb, nagyobb birtok, felvilágosítással szolgál a gazdasági iroda

Vizvezeték és csatornázási vállalat. BARANYI JÁNOS, épület műbádogos és szerelő Kolozsvár, Széchenyi-tér 7. sz. Csatornázások, vízvezeték és fürdőszobák berendezését, valamint ezek éves javítását jutányos árban elvállalja. Telephon 191 (470.)

A vall. és közokt. Minisztérium 78095-98. sz. m. r. minden fokozatu iskoláknak használatra ajánlott, elismert kitűnő minőségű, mely fekete, gyorsan száradó s maradó, használatkés iskolai falitáblamáz, táblamáz-csészt s hig piros vonalozó-festéket, huzó-csésztel mindennemű és nevű írásfelületek befestésére készít és szállít franco Greschik Gyula, Lőcsén. (508.)

Allandó nagy rakrár:

Cukor, Kávé, Tea, Rum, Magyar és Francia Cognac és Pezsgőből, Teasütemények, esemege cukorkák, különféle páczolt és olajba elkészített halak stb. stb. Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan eszközöttek SZELE, MARTON fűszer, esemege bor, ásványvíz és d. ligyümölcs üzletében Kolozsvárt, Mátyás-Király-tér. (520.)

B. Bak Lajos Ö csász. és kir. Fensége Klotild főhercegnő udvari szállítója és az arany koronás kereszt birtokosa műbutor és épület asztalos munkák és parquette gyári üzlete Kolozsvárt, Alapított: 1869. (463.)

Jövedelmező foglalkozást

(479.) találnak bármely osztályhoz tartozó oly tisztességgel egyének, kik czégem részére eredeti sorsjegyek részletfizetésre való eladásával foglalkoznak. Magas jutalék és megfelelő tevékenység esetén leg fix fizetés is. Ajánlatok intézendők

FUCHS H.

váltóházhoz Budapest, IV., Kecskeméti-utca 1.

DROGUERIA.

BURGER FRIGYES

KOLOZSVAR,

Főter.

Gyógyárúk, kötszerek, betegápoláshoz szükséges mindennemű kellékek, illatszerek, pipere-cikkek dús (358.) raktára.

Kimoshatlan RUHAJELZŐ-TENTA fehéreművek jelzésére kapható Tintner J. E. bélyegző-gyáros és vésnök üzletében Budapest, Kigyó-utca 10. szám. (512.)

TRISKA J.

KOLOZSVÁRT,

zongora, harmonium és czimbalom

raktára, hol a leghiresebb gyárakból vannak zongorák, a melyek 350 forinttól 1200 forintig terjedő áron részletfizetésre is kaphatók. Iskolai és templomi harmoniumok, valamint Schunda-féle czimbalomok. (462.)

Franck Henrik fiait pót-kávégyárosok: gyárak: Kassán és Zágrábban. Valódi „Franck” kávé-pótlék kapható az ország minden jobb fűszerkereskedésében. (541.)

Műfogak

(szájpadlás nélkül is)

aranyban, czelluloidban és kautsukban

rágásra teljesen alkalmasak szájban fel nem ismerhetők.

Készíti:

Virágháty Gyula,

(548.) műfogász

Kolozsvárt, Unió-u. 22. sz.

Párisi kiállítás:

Grand Prix:

Vetőmagvak,

löhére, nyulszapuka, oberndorfi

répamag és a hazánkban ennél is jobban bevált

óvári répamag, duppai zab, tavaszbuza,

lóbab, mag-tengeri,

csemeték, pekingi kacsák és

magyar bikák

kaphatók

Gróf

Teleki Arvéd úr

drassói uradalmában, u. p. Koncza.

Durator által a cipőtalp egyszerű bekenéssel ötször oly tartós és vízátlatlan lesz. E kiváló hazai készítmény nagyon sok takarékos embernek szerez örök és bizonyára kevés csaláltnál fog hiányozni nem sokára. Ára 1 és 2 korona. Póstit küldi a Durator-gyár, Budapest, Lipótkörut 3.1 k. 20 előteges beküldése után. — Kapható azonban mindennél. (511.)

Fedező mén,

sötét pej, 168 cm magas 9 éves, félvér amerikai, apja Carignánó, anyja Cupid után gróf Dessewffy, királyi k méneséből származik. Ára 800 forint, továbbá egy három éves, 164 cm magas, világos pej mén, apja a fenti, anyja mezőhegyesi Fűrésző ára 450 ft. Megtekinthető Koltón, gróf Teleki Jánosnál, vasutállomás Nagybánya, u. p. Szakállsalu. (563.)

(543.)

KASSANTAL

aranyozó-üzlete

Kolozsvárt, Deák Ferencz-utca 14. szám.

Aranyozó műhelyében készít új képereteket tükörkereteket, consolokat, szalon-asztalt, függönytartókat. Mindenféle aranyozott butorokat elvállal jutányos árban felelősség mellett.

Régi keretek aranyozását jutányos árban. Továbbá templomi aranyozásokat, új oltár készítését rajz szerint. Régi oltárok újbóli aranyozását a legjobb csiszolt arannyal

jutányos árban, felelősség mellett elvállal. Oltár gyertyatartókat, feszületeket jó, tiszta és tartós arannyal, aranyozásáért felelősséget vállalok. Pontos kiszolgálás! (522.)

Előlegek

mindennemű értékpapírokra (visszafelezés tetszés szerinti részletekben) a legkedvezőbb feltételek mellett kaphatók

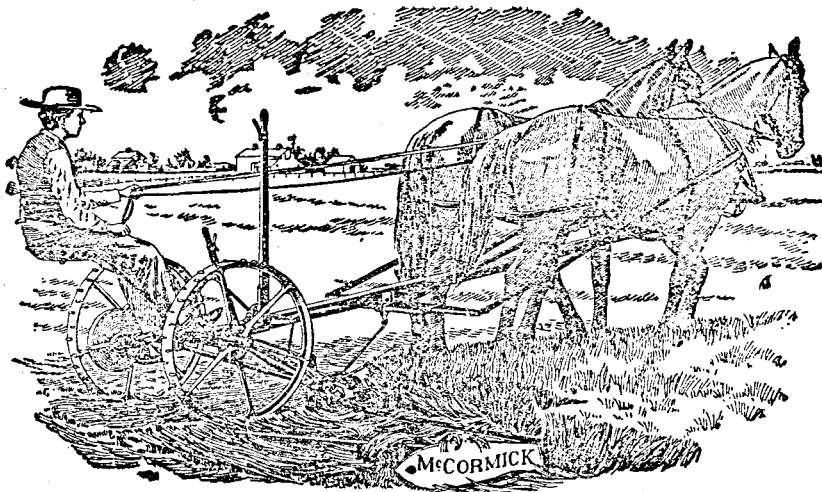
LUKÁCS VILMOS

bank- és váltóüzletében, osztálysorsjáték főclárusítója BUDAPEST, V., Fürdő-utca 10.

Vidéki megkeresések a leggyorsabban és legjobban elintéztetnek. (564.)

Mc Cormick Harvesting Machine Company

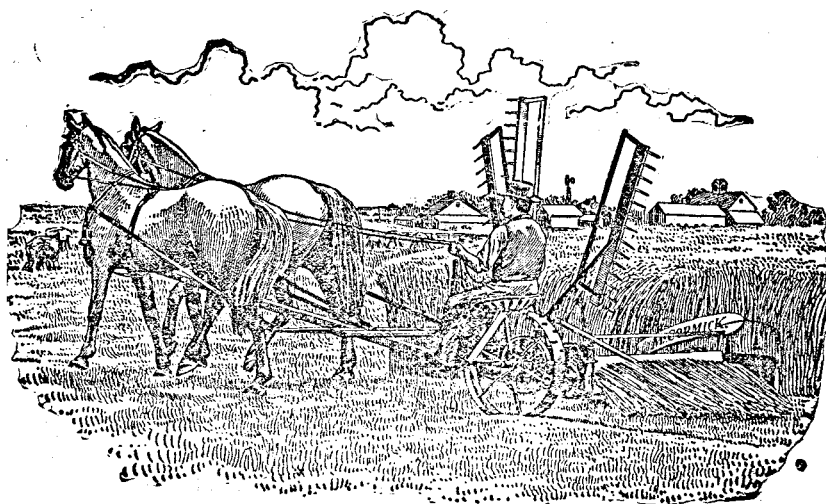
Chicagói aratógépgyár.

A legnagyobb kitüntetések

aratógépek és kévekötfonalért.

Minden versenyen első.
Kitünő minőség, bámulatos
munka.

Iroda és raktár:

BUDAPEST, V. Váci-út 30. szám.

William J. Stillman

igazgató.

(408)

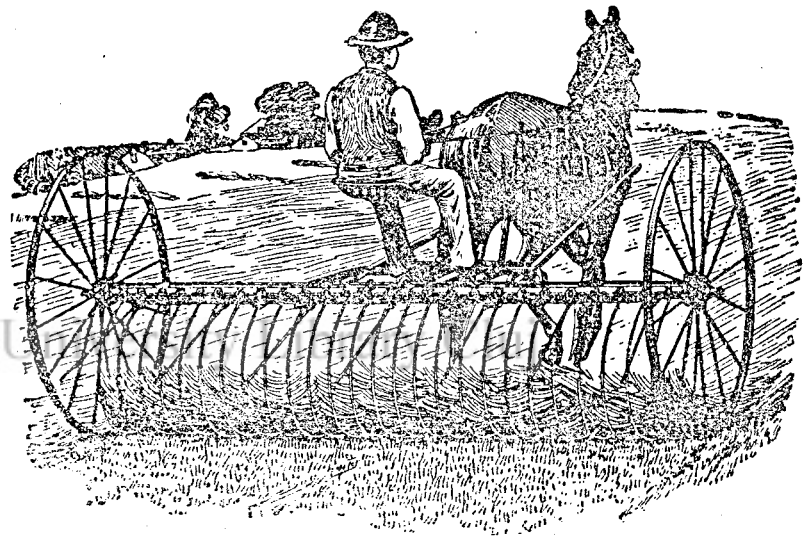
A Grand-Prix-val

és

arany érmekkel kitüntetve

Párisban az 1900. évi

világkiállításon.

A kolozsvári gazdasági gépművelésen
1900-ban diszoklevelet nyert.

Ne rendeljen gépet vagy kévekötfonalat, mielőtt a

Mc Cormick-féle gépeket

látta s azok árát megtudta.

